

RAADIO

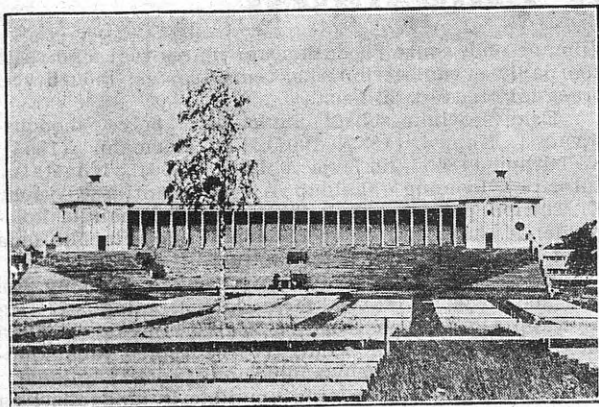
ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HÄÄLEKANDJA

Nr. 127 (25)

23. juuni 1933

III aastakäik

Eesti rahva, Eesti riigi ja eesti muusika suurpäevad

Nüüdse laulupeo laululava — ootamas lauljaid

Nad algasid 64 aasta eest Tartus. Algasid, kui ei olnud veel eesti rahvast ega eesti muusikat nende sõnade tänapäevases mõttes, kõnelemata Eesti riigist, mis ei julgenud väljahtuda isegi unistusesis.

Nüüd on neist kõigist saanud tõelisus. Veel 65 aasta eest kadumisele määratud Eesti maarahvast on ärkanud, võrsunud ja küpsenud iseteadev eesti rahvas. 64 aasta eest kostnud esimese laulupeo helid äratasid ta rahvuslikku oma-ellu,

millega käsikäes algas ka Eesti muusika arenemine, millest pikem ülevaade meie tänases numbris. Ja rõõbiti sellega kasvas selle ärganud rahva igatsustejulgus, leides lõpuks omale auvääraseima kehastuse riikliku iseseisvuse saavutamises.

Nüüd korduvad Eesti rahvuslikud suurpäevad selle riikliku iseseisvuse viie-aasta ajapostidena: uhkeina ja võrsuvaina. Pannes lainetama eesti rahva, viies rõõmu- ja uhkuse-hõiskeile eestlaste südamed.

Tuld süütas meie esimene laulupidu, tulest tuld on leegitsema pannud kõik järgnevad laulupeod. Ühiseks tahtelegiks on nad ühendanud rahva. Tehku seda ka käesolev!

1928. a. laulupidu

X üldlaulupeo juhatajad

Prof. J. Aavik

J. Simm

R. Kull

IV. Nerep

T. Vettik

Ülevaade Eesti muusikast

Kunst kaunistab elu, ta toob tarbeliste vajaduste kõrval esile vaimsed nõuded ning nende rahuldamise. Tung ilu järele ja selle mõistete võtavad sihi ning iga üksiku isiku juures eraldi. Ühiskondliku arenemise tee viib välja võrdlemiseni, üldisemate vääritlusteni ja avaramate piirideni. Kunst oma algatmes teenib ainult kõrvalkohalisi ülesandeid, täienes ning süvenedes ta võtab ikka suuremat ulatust ja muutub aja-jooksul elukutseks, erinedes koguni väga mitmekesis-teks aladeks.

Eesti muusika arenemise käigus kõige enne jääme peatuma rahvaviisi juure. Kunstmuusika kõrval rahvaviisi iseäralisus seisab selles, et meie siin loomingut ei saa kanda üksikute isikute arvele, vaid peame seda võtma kui ühiskonna üldvara, mis levines suust-suhu ja elas rahvaga kaasa ühest põlvest teiseni. Rahvaviisi ega tema kuju ei jäänud püsima kirjamärgi külge, vaid arenes ühes oma kandjatega, tõstes esile uusi avaldisi ning osalt ka kaotades mõningaid. Kokkupuuted teiste rahvastega avasid tee vastastikuseks mõju-tamiseks, mis rahvuslikule põhiladile sigitas kõrval-mõjulist lisa.

Rahva kunstigi juures ei saa loojaks pidada kogu laia massi, vaid seda tegid ikka eriliselt vaimsete alade harrastusse kalduvad isikud. Ainult looming jäi kin-nistamata kellegi nimele ning seda kasutati muutmiste ja täiendamiste vabadusega.

Meie rahvaviisi ülesmärkimist algatati võrdlemisi hilisemal ajajärgul — läinud sajandi teisel poolel. Kavakindlamat kogumist toimetati 1904.—1916. a. Eesti Üliõpilaste Seltsi korraldusel. Korjamist on teinud ka Eesti Kirjanduse Selts, Eesti Rahva Muuseum, Eesti Rahvaluule Arhiiv j. t. Materjale suudeti koguda ligi 17.000 numbrit. Rahvaviiside läbitöötamisega ja uurimise-ga on tehtud algust, lähemaks ülesandeks jääb täpsema selguse müretsemine nende põhisemate oma-duste, ajaloolise ilme ja käsitlusliku külje kohta.

Organiseeritud lauljaskonna tekkimine, alates läinud sajandi keskpaigast, toob päevakorda kunstmuu-sika kasutamise. Esialgu peame rääkima ainult kasu-tamisest, kuna meil endil puudus alles koorilooming. Laenamine võrastest allikatest (peamiselt saksa lite-ratuurist) tõi kaasa ka võraste mõjude sissetungi, mille vastu hiljem tuli pidada visa võitlust.

Meie vanemad heliloojad olid asjaarmastajad. A. Kunileid'ilt (1845—75) ja A. Thomson'ilt (1845—1917) säilinud väheses toodangus juba leiame jooni, mis näitavad nende kalduvusi rahvusliku muusika-loomingu sihis. Samasse rühma kuuluvad veel F. Sae-belmann (1851—1911) ja K. A. Hermann (1851—1908).

Viimane oma suure produktsiooni juures tegi õige palju koorilaulu organiseerimiseks, tema teostest mõned veel praegugi omavad tähtsust.

Esimese elukutseliste muusikute põlve moodus-tavad J. Kappel (1855—1907), M. Hermann (1864), K. Törnpu (1865—1927) ja A. Läte (1860). Nimetatud autorite looming kaldub järelromantilisse voolu. K. Törnpu paiguti püüab läheneda põhjamaisele kolo-riidile, A. Läte juures veelgi enam tuleb ilmsiks oma ilmet ning rahvusliku laadi taotlust.

R. Tobias'e (1873—1918) vaimukas toodang tõi uut hoogu ja värskust meie kooriloomingusse. Ka A. Kapp (1878) oma teostega lisab kaaluvaid väärtusi meie laulukavale. M. Lüdig (1880) esineb juba kind-late veendumustega rahvusliku laadi poole tungijana.

Suuri teened koorilaulu omailme kujundamisel on avaldanud M. Saar (1882), kes rohke toodangu kaudu nii sisu kui käsitluse mõttes tekitas tugevama pöörde meie muusikalistes suhtumistes. Silmapaistva töota-vusega esines P. Süda (1883—1920) oma koorifuugaga. J. Aavik on töötanud viljakalt ja annud rea nähtavaid koorilaulu rahvusliku tagapõhjaga. C. Kreek (1889) omab suurt kooriteoste hulka ning seisab tugevatel alustel kui omapära taotleja. Muu toodangu kõrval on koorilaulu alal end eduga ilmutanud ka A. Vedro (1890).

Nooremast generatsioonist rahvuslikult suunatud toodanguga seisab tähelepandaval kohal T. Vettik (1898), samuti avaldavad selles laadis ennast tule-mustega R. Päts (1899) ja E. Aav (1900). Hinnatava kordaminekuga on töötanud V. Nerep (1895) ning E. Võrk (1905).

Koorilaulu loomingu piirid laienevad veelgi märga-tavalt, sest sel alal leidub rida autoreid, kes on annud materjale kooride repertuaari rikastamiseks, nagu: J. Jürgenson, E. Tubin, J. Simm, A. Virkhaus, A. Lemba, R. Kull, A. Karafin, J. Tamverk, J. Zeiger, R. Ritsing, H. Känd j. t.

Alates läinud sajandi keskpaigast, mil siginesid esi-mesed laulukoorid, on nende võrk kasvanud tihedaks üle maa. Praeguste pidustuste puhul seisab teovalmis pooltuhat koori üle 20.000 lauljaga.

Soolomuusikast kõige rohkem on harrastatud soo-lolaulu. Esimesena ilmus rahvaviise A. Läte, M. Her-manni ja R. Tobias'e kaasmänguga. Samad autorid löid ka algupärandeid. Soololauludega esines vane-matest heliloojatest veel K. Törnpu. Õige tähelepan-davaid töid on annud M. Lüdig ja A. Kapp. Suurt viljakust sellel alal avaldab M. Saar, J. Aavik on esin-datud mitme populaarse lauluga, ka A. Lembalt tun-

neme mõne pala. Keskpõlve kuulub veel A. Vedro, kes on loonud töid soolalaulu alal. Noorematest autoritest olgu märgitud: T. Vettik, R. Päts, J. Jürgenson, E. Aav, E. Tubin, A. Karafin. Peale loetletud autorite on soolaulule kirjutanud mitmed teisedki.

Klaverimuusikat esindavad R. Tobias, M. Lüdigi, M. Saar, J. Aavik, A. Lemba, A. Vedro, H. Eller, R. Päts ja teised. Orelitöid on annud: R. Tobias, A. Kapp, M. Saar, P. Süda, A. Karafin, E. Brauer j. t. Viilule leidub teoseid H. Ellerilt, A. Vedrolt, E. Tubinilt; tsellole A. Kapilt ja M. Lüdigilt.

Kammermuusika on loomings leidnud käsitamist võrdlemisi väikesema arvu autorite poolt. Siiski rea töid pakuvad vanematest ja keskpõlve komponistidest — R. Tobias, A. Kapp, A. Lemba, H. Eller ja noorematest — E. Vörk, E. Kapp, V. Leemets, E. Brauer ning K. Krause. Interpreteerijatest tuleks nimetada: „Estonia“ orkestri kvartetti, Akadeemilise Helikunsti Seltsi kvartetti, Tallinna Eesti Kammermuusika Seltsi ansambli, Tartu Kõrgema Muusikakooli kvartetti. Pääle mainitute narrastavad kammermuusikat veel mitmed koosseisud mitmel linnas.

Sümfoonilise muusika tõlgitsevas arendamises seisavad esikohal „Vanemuine“ Tartus ja „Estonia“ Tallinnas, kuigi ka teisedki linnad vähemal määral sellest on võtnud osa. Tartus pikemat aega ning väljapaistvamate tulemustega on orkestrijuhitena töötanud J. Simm ja J. Aavik. Tallinnas dirigentidena tuleb nimetada R. Kulli ja J. Aavikut. Sellel alal loomings muutub jälle avaramaks. Komponistidena sümfoonilist muusikat esindavad A. Läte, R. Tobias, A. Kapp, M. Lüdigi, A. Virkhaus, R. Kull, J. Aavik, A. Lemba, H. Eller, E. Tubin j. t. Käsitamist on leidnud väga mitmesugused vormid, nagu: sümfoonia, sümf. poem, süit, variatsioonid, uvertüür, fantaasia jne.

Suuremaid ja väikesemaid kantaate on loonud M. Hermann, R. Tobias, A. Kapp, J. Aavik, J. Simm, A. Lemba, J. Jürgenson, A. Karafin, V. Nerep, H. Känd, R. Heinmets ja J. Hiob. Kuna nende teoste ettekandmine nõuab tugevamaid koore, siis ka populariseerimine seisab enam piiratud võimaluste ees ja langeb peamiselt valitud kooridele. Veelgi rohkem pingutusi paneb peale oratooriumide käsitamine. Niisuguste suurteoste juures ei kujune raskuseks mitte üks tehniline külg, vaid nad nõuavad ka pikemaajalist töötamist. Oratooriume on loonud R. Tobias ja A. Kapp; siia hulka kuulub ka C. Kreegi requiem.

Nagu sümfoonilise muusika puhul, nii ka ooperi alal võime kõnelda „Vanemuisest“ ja „Estoniast“. Eriti viimane tuleb arvesse avaramas mõttes. Siin ongi kantud ette kõik meie algupärandid: E. Aava „Vikerlased“, A. Lemba „Kalmuneid“ ja „Armastus ja surm“ ning A. Vedro „Kaupo“. Tartus anti J. Simmi ja A. Virkhausi algupäraseid lavatöid (operette). Kuna ooper esindab kõige laiemapiirilist lavavormi, siis selle käsitamine järjekindlamal kujul on mõeldav ainult suuremas keskkuses — pealinnas. Osutub tänuväärseks kultuuriliseks tegevuseks kanda ooperietendusi ka teistesse paikadesse.

Viimasel ajal on juhitud veel tähelepanu pillikooride repertuaari soetamisele. Üldiselt meie muusika-

loomings on arenenud väga hoogsaсти. Selleks teevad pingutusi vanemad heliloojad ning uuesti pealekasvavad noored jõud. Muusika levingut kannavad paljud isikud ja organisatsioonid kuni kõige laiemate kihtideni. Suurt liikumist eesti omamuusikas tekitavad ka laulupeod. Teoste valiku ning nende väljatöötamise mõttes vaevalt praegu võiksime siia asemele panna midagi väarikamat. X üldlaulupeo puhul näeme elavust ja erksat viimistlust kooride juures, selle liikumisega lähevad aga kaasa ka teised muusikaalad oma pidustustega. Kokku kujunevad juubelipäevad võimsaks kultuuriliseks teguriks, mis kannab enda mõju kõige sügavamale meie lähemas elus ja kõige kaugeemale välistegi piiride taha.

Meeskooride tuleproov

Laulupeo ajal toimuvate muusikapidustuste sarjas väärib erilise tähelepanu meeskooride pidulik kontsert „Estonia“ kontsertsaalis jaanilauapäeval, reedel, 23. juunil, kell 9 õhtul, mille korraldab Lauljate Liidu meeskooride sektsioon.

See kontsert 10-ne meeskoori 500 lauljaga kujuneb Eesti meeskoorilaulu esmakordseks võimsaks demonstratsiooniks, võiks isegi öelda, et siin Eesti laulumeeste maleva tuleb kokku lauluolümpiaadiks, et näidata oma võimeid. Viis paremat meeskoori korraldavad n. n. võidulaulmise igatüki oma maestro juhatusel. Oma lipu ja hea nime eest lähevad üksikult „tulle“ Tallinna Meestelaulu Selts prof. A. Topmani juhatusel, Tartu Meestelaulu Selts E. Tubini juhatusel, Akadeemiline meeskoor R. Ritsingi juhatusel, Viljandi Meestelaulu Selts A. Punga juhatusel ja Võru Meestelaulu Selts K. Pütsepa juhatusel. Ühendmeeskoore juhatab X laulupeo üldjuht Juhan Simm.

Meeskoorilaul ülemaailses ulatuses meil viimastel aastatel on teinud suuri edusamme. Kogu maal on tekkinud meeskoore, nagu seeni sooja vihma järgi. Kõikjal, nagu seda on võinud konstateerida juubelilaulupeo üldjuht Juhan Simm, on tehtud tublit tööd. Nüüd tulevad laulumehed suurele tuleproovile. Eelseisev esinemine peab andma selge tõenduse sellest arengust, mis meie meeskoorilaul on teinud läbi lühikese aja keskes.

Laululava võitis juurehitusega akustiliselt tunduvalt

Pühapäeva hommikul Tallinna lauljad ja pillimehed kogunesid Kadrioru laululavale, mille juures alles hiljuti lõpetati põhjalikum ümberehitus. Eelharjutuse esimeste akkordide kõlades kobe selgus, et juureehitus suuresti on aidanud tõsta laululava akustikat, mis eelmisel laulupeol jättis palju soovida. On saavutatud vajaline resonants, mis end andis tunda juba selgesti 2000 esinemisel. Asjatundjate hindamisel 20.000 ühine jõupingutus juubelilaulupeol praegusel laululaval peaks andma tunduvalt suurema efekti, kui saadi massilaulus eelmisel üldlaulupeol. Seega on kulutused, mis laululava ümberehitusega tehtud, end muusikaliselt tasunud.

30 aastat raadio arenemist

Mis oli raadio kolmkümmend aastat tagasi?

Suurele publikule huvitav, saladuslik vaatemäng. Asjatundjate otsusel võõrapärane uus sidevahend, küll arenemisvõimeline, kuid alles primitiivne ja töõnduskindlusetu. Telegraferimissüsteem piiratud ulatusringiga ja kehvade väljavaadetega ta tarvituselevõtule. Sobiv vahest sõja- ja mereväele, telegraferimiseks lae-

vade vahel. 110 miili kuuldekaugust — maksimaalselt — eetrimeres juhulik kerge laine-
virvendus.

Ja tänapäev!

Eetriookean mässamas lakkamata lainetor-
mides, väike ja kitsaks muutunud maakera kae-
tud ristati ja ülestikku elektrikiirgamiste säde-
leva kiirtevärguga!

Kogu majanduskeha läbi imbunud raadiost alatiselt teaduselt uudiselt vallutatud tarvitaladega, maakera väga muutunud ringhäälingust!

Ringhääling, sädetehnika populaarseim laps, on tutvustanud miljoneid inimesi kogu maakeral traadita tehnikaga. Raamatutrukikunsti ja ajaleheasjanduse leitusest saadik ei ole midagi mõjusamat ideede propageerimiseks ega kultuurvaranduste levitamiseks.

Ta laseb suurel pulseerida ka väikeseimas ja kõrvalisimas kolkahüüdis, kaunistab muusika ja luulesõnaga üksiku olemolu ja lülitab ta sisse üldisse inimliku mõtlemise ja tunnetamise voolu. 1000 maajaama, rohkem kui 2000 laevaja lennukijaama üle kogu maailma levitab kõike, mis inimestel veel vähegi võib huvitada. Kogu maakeral kuulab seda hardumusega 50 miljonit paari inimekõrvu. Võitmatu keskustelu ja teaduse läte, jätkab ringhääling oma võidukäiku lakkamatult, kandes nii kaasa inimkonna kultuurile.

Kuid veel midagi tuleb raadio arvele „heaks“ kirjutada: ta lõi ka määratu uue tööstusharu, andes tööd tuhandeile ja kümne ning sajatuhandeile, arenedes seejuures veel nii-

võrra, et toodab tänapäev ka juba vaesemale kihile kättesaadavaid raadioaparaate.

Ning mitte ükski raadioaparaat. Ta on tehniliselt täienenud muulgi alal. Nii näiteks on piisias tänapäeval läkitada 300 sõna minutis üle suure lombi, ületades nii kaugelt kõik ülemere-telegraafikaabli võimed. Ja telefonigagi pole enam Ameerika Euroopale ja ümberpöörduvalt kättesaamatu.

Siis veel pilditelegraaf!

Joonistised, käekirjaproovid jne. võib kanda nüüd mõne minuti jooksul kümnetuhandete kilomeetrite taha. Niisama Euroopast Ameerikasse ja ümberpöörduvalt. Ei enam nädalatepikkusi ootamisi, kuni saabub postilaev ja kirjakandja — „k i i r“ - kirjaga.

Ja laevadki on varustatud raadiojaamadega-vastuvõtjatega, mis võimaldab neil alati olla kursis uduga, tormidega ja kõigega. Mis neid kindlalt „juhivad“ läbi paksemagi udu. Suuremail ookeanilaevul, nagu „Bremenil“, „Euroopal“ jne. on neid jaamu isegi neli.

Uhkena võib raadiotehnika tagasi vaadata oma saavutustele ja leida seks ergutust uuteks loominguiks, millest lähima aja küsimusi — kaugenagemise lahendamine.

Philips toob jälle uudiseid

Raadiolampide vabrikute laboratooriumeis on palju tööd tehtud, et tulevaks hooajaks uusi, paremaid lampide tüüpe turule lasta.

Ka nüüd seisab PHILIPS' oma uute lampidega esikohal. Uute „MINIWATT“ lampide väljatöötamisel tegi PHILIPS' laboratoorium kõik, mida lubab praeguse aja tehnika, et nende lampide kvaliteeti seninägemata tasapinnale tõsta. Kõik uued „MINIWATT“ lambid on näiteks varustatud uue n. n. bifilarkatoodiga, milline kindlustab stabiilse ja täielikult raginatevaba töötamise. Iga otstarve jaoks toob PHILIPS uued lampide tüübid:

Esikohal seisavad uued k.-s. pentoodid E 446 ja E 447 (variable mu). K.-s. pentoodid annavad suurema tõusu ja sisetakistuse tõttu suurema kõvenduse kui harilikud varivõrelambid ja nende abil võib ka vanemaid aparaatide tüüpe tunduvalt „parandada“.

Väga suure tähtsusega on ka uus PHILIPS' leiutis, milline juba kahe aasta eest igal pool patenteeritud, s. o. n. n. „Binode“, uus detektorlamp, milline lubab ideaalse demodulatsiooni ja ei karda ülekoormamist nagu tavalised audioonlambid. PHILIPS valmistab 2 „Binode“ — E 444 ja E 444 S. Esimene on mõeldud aparaatidele, kus m.-s. osa on takistustega sidestatud ja teine, kus side toimub transformaatori abil. „Binode“ lambid on eriti kasulikud automaatse hääletugevuse reguleerimisega aparaatide juures, kuna nad tunduvalt lihtsustavad seda lülitust. Kuna „Binoded“ nõuavad põhimõttelikult uut lülitust, ei saa neid tarvitada vanade apa-

raatide juures ilma suurema ümberehitamiseta, seepärast toob PHILIPS uudisena veel ühe hariliku audioonlambi E 499, missugune on tunduvalt parem endistest tüüpidest (E 424 ja E 438). Lamp E 499 omab väga suure tõusu (4 MA / V.) ja kõvendusteguri (100) ning annab seepärast igas vastuvõtjas tunduvalt paremaid tagajärjed.

Superheterodyne'i lülituste jaoks valmistab PHILIPS kaks täiesti uut tüüpi: E 488 ja E 449. Need on n. n. „Hexodid“ (sõnast kuus), kuna need lambid omavad kokku kuus elektroodi (neist 4 võre).

Tüüp E 448 on eriline ostsillaator-modulaatorlamp, kuna tüüp E 449 on mõeldud peamiselt kõrge- ja vahesageduse lambina. Mõlemaid lampe võib tarvitada ainult erilistes, eriti nende jaoks kokkuseatud lülitustes. „Hexode“ tüüp E 448 superheterodüün lülituses annab aparaadile senisaavutamata stabiilsuse ja selektiivsuse, kuna tüüp E 449 võimaldab väga elegantset ja lihtsalt automaatse hääletugevuse reguleerimise läbiviimist.

Lõppastme jaoks valmistab PHILIPS kaks uut 9-vatilist pentoodi. Tüüp E 443 H on otsekohese küttega pentood, kuna tüüp E 463 omab kaudse küttega katodi ja sellega võimaldab aparaatide konstruktsioone tunduvalt lihtsustada.

Kõik ülaltoodud uued lambid valmistab PHILIPS ka alalise voolu jaoks, kusjuures tüüpide nimetused on vastavalt: B 2046, B 2047, B 2099, B 2048 jne.

Euroopa saatejaamade saatekavad

25. juunist — 1. juulini 1933

Pühapäev 25. juunil

Tallinn 298,8 / 20

8.00 C. Kreek: „Requiem“. (Ülekanne Kaarli kirikust). Kaastegevad: Estonia Muusika osakonna segakoor, sümfoniaorkester, Al-er Tamm (tenor). Juhatab prof. Juhan Aavik

9.30 heliplaate

9.55 jumalateenistus Jaani kirikust. Jutlustab õp. Hasselblatt. Lõpuks helipl.

12.30 E. Põllumeeste Keskseitsi sekretär A. Eckbaum: Maanoored

13.00 põllumajanduslikke teateid

15.00 Kohtunik Rutherfordi kõned. 15.00 „Suure vaeva algus“ (eesti keeles). 15.15 sama kõne vene keeles. 15.30. „Voitti tottelevaisuuden kautta“ (soome keeles). 15.45. „Är människan odödig“ (rootsi keeles)

16.00 X laulupeo pidulik kontsert Lauuväljal. Tegevad 402 segakoori 15.433 lauljaga, 43 meeskoori 1637 lauljaga, 19 naiskoori 626 lauljaga, 99 pasunakoori 2219 mängijaga — kokku 563 koori 19.915 tegelasega. Juhatavad: ühendlauukoore prof. J. Aavik, Verner Nerrep, Juhan Simm ja Tuudur Vettik; ühendpuhkpillikoore — Raimund Kull. Üldsegakoor: M. Lüdigi, Säääl kord kasvab. M. Herman, Ktüll oli ilus mu õieke. V. Nerrep, Las, kasvame. A. Kapp, Palumine. A. Läte, Arka üles isamaa. Norra nais-üliõpilasseltsi naiskoor: Norra rahvalaul, sdn. Per Winge, Paul ja kana. D. M. Johansen, Sügislaul lapsele. Norra rahvalaul, sdn. Per Winge, Emake-ne kepiga. Läti üliõpilaste ühendsegakoor: Kannab ette kolm läti segakoorilaulu. Soome Kooriliidu ühendsegakoor: Kannab ette kolm soome segakoorilaulu. Üldpuhkpillikoore: E. Tamm, Eesti rapsodia. M. Herman, R. Kull, Tuljak, P. Karp, fantaasia „Kiigemäel“. R. Kull, marss „Kodumaa“. Erisegakoor: E. Aav, Murelaul. C. Kreek, Sirisege sribikesed. M. Saar, Kasehaldjate laul. J. Aavik, Lauuvõim. Üldsegakoor: M. Saar, Mis sääl kõnnib. R. Päts, Sarvelaul. C. Kreek, Ma kõndisain vainul. M. Lüdigi, Lits ja hunt. V. Nerrep, Saarlaste laul. J. Aavik, Lauupeo laul

20.00 ülekanne Tartust

20.05 ajaviitemuusikat heliplaatidelt

21.30 vana tantsumuusikat heliplaatidelt

22.15 moodsat tantsumuusikat dancing-palace'ist „Gloria“ (Juk Holst ja tema orkester)

Tartu 579 / 0,5

8.00 ülekanne Tallinnast

10.00 jumalateenistus E. Apostliku-usu Jüri kirikust. Teenistust peab ülempreester Kokla

12.30 ülekanne Tallinnast

15.00 ülekanne Tallinnast

20.00 ilmteade ja ajanäitaja-õendus

20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4/54 **Helsingi** 368,1/13,2

10.00 jumalateenistus

12.00 lugemistund

12.25 G. Galenius, laule

12.50 ilmteade, aeg

13.00 jumalateenistus

18.00 ringh. kontsert. Kavas: Steinbeck, Suppe, Field, Kalman jt.

18.59 aeg, ilmteade

19.10 kõne
19.40 M. Kilpineni klaverikontsert
20.05 Hannes Kotka, veisteid
20.25 kandliettekandeid
20.40 Kaarle Halme kuuldemäng „Lemmenlulla“
21.20 populaarmuusikat
21.45 päevauudiseid
22.15—23.00 muusikat rest. „Kappelist“

Stokholm 435,4/75 **Motala** 1348/30

11.00 heliplaate

12.00 jumalateenistus

16.00—17.00 ajaviitemuusikat

18.05 lastetund

18.30 tselokontsert. Kavas: Beethoven, Händel-Slotter, Moskovski, Piatti

19.00 õhtune jumalateenistus

20.35 ajaviitemuusikat

22.15 retsitatsioone

23.00—24.00 ajaviitemuusikat

Kallundborg 1153 / 7,5

11.00—12.30 jumalateenistus ★ 13.00—14.00 aeg, kellamäng, keelpillide ork. konts. ★

15.00 jumalateen. ★ 16.30—17.00 koorikontsert ★ 17.00—18.45 harmonist. konts. ★ 18.50—19.20 muus. segaeeskava ★ 21.15—23.30 revüti ülekanne teatrist ★ 23.40—1.30 moods. tantsumuusikat

Riia 525 / 15 **Madona** 451 / 20

9.30—10.30 hommikkontsert

11.00 katoliiklik jumalateenistus

13.30 popul. muusikat

14.00 laule ja jutte lastele

15.00 kirjanlust

17.00—18.00 tantsumuusikat

18.30 orelimuusikat. Kavas: Bach, Rheinberger, Vidor

20.05—21.00 katkendid Adami ja Auberi oopereist

21.20 tenorisoolosid

21.40—22.30 ajaviitemuusikat

22.30—24.00 tantsumuusikat

Kaunas 1935 / 7

11.15 ülekanne Kaunase Basilikast ★ 18.20 ajaviidet ★ 20.00 leedu-muusikat ★ 21.20 ajaviidet ★ 22.00 kontsert ★ 22.55—23.30 kontsert

Varsav 1411,8/158 **Katovice** 408,7/12

12.58 aeg. Krakovi fanfaere

13.15—15.00 sümf. kontsert. Kavas: St. Moniusko, J. Lefeld, C. Cui jt.

15.20—15.45 koorilaulu

16.05—17.00 heliplaate

17.30 soololaule

18.15—19.00 muusikat

19.15—19.35 ajaviitemuusikat

21.00 ork. kontsert

22.20 soprani soolosisid

23.00—23.25 tantsumuusikat

23.45 tantsumuusikat

Hellsberg 276,5/75 **Königsberg** 217,0,5

7.20—9.00 varane kontsert

10.00 kaitseväelaste jumalateenistus

12.00 Clemens Bretano novell

12.30 Joh. Seb. Bachi kantaat

13.00—15.00 lõunakonts. Kavas: C. M. v. Weber, Bittner, Bizet jt.

15.00 tund noorsoole

15.30 kõne Meemeli linnadest

16.00 pasunakvartett

16.25 preisi huumori

16.55 Königsbergi mandoliin. ja kitarride ühingu „Kahrau“ kontsert

17.55—18.40 jalgpallivõistlus. Saksa-Austria maavõistluse II poolaeg
18.40 ajaviitekontsert
19.40 saksa luule Baltimaadel
20.05 instrumentaalsoliste heliplaadel
21.00 H. Stugweiti muus. kuuldemäng „Eulenspiegel haarab kinni“
23.00—1.00 igasuguseid teateid, lõpuks ajaviite- ja tantsumuusikat

Königswusterhausen 1634,9 / 75

7.20 teateid ja Bremeni sadamkontsert

9.00 põllumajandust

9.55—10.30 hommikpüha

11.05 ilmteade

12.00 Gerh. Schumanni laule riigist

12.30 Joh. Seb. Bachi kantaat

13.00—13.55 lõunakontsert. Kavas: Haydn, Beethoven, Cherubini, Dopfer, Liszt jt.

14.00 kontserdi järg

15.00 reisi õieti! kõne

15.30 heliplaate

16.00 tund hitlernoorsoole

17.00 lugemistund

17.25 tsimlimuusikat

17.55 v. Heilsberg

18.40 lõbusat rahvusmuusikat

19.10 armunud ja narre Shakespeare teostest

20.25 saksa derby

21.00 Franz von Bloni helitööde õhtu

22.00 saksa aed luules ja laulus

23.30 saksa raskejõustiklased, Mueller (Köln) Hoveri (Köln) vastu

24.00—1.00 tantsumuusikat

Breslau 325 / 60 **Gleivitz** 253,1 / 5,0

7.15 sadamkonts. ★ 9.15 hommikkonts. ★

10.55 kellamäng ★ 11.00 katoliiklik hommikpüha ★ 12.30 Joh. Seb. Bachi kantaat ★ 13.00 lõunakontsert. Kavas: A. Lortzing, L. v. Beethoven, E. Grieg, H. Gal, J. Lanner jt. ★ 15.10 põllumajandust ★ 15.25 Galileo Galilei 300 a. kohtupäeva mälestus ★ 15.50 lastetund ★ 16.20 poiste koorilaulu ★ 17.00 pärastl.-konts. Kavas: Tsaikovsky, Schumann, Grieg, Liszt, Blon, John jt. ★ 19.00 kuuldepilt Carlsruhest ★ 19.25 klaverimuusikat ★ 20.00 saksa derby ★ 20.30 pool tundi nalja ★ 21.00 muus. kuuldemäng, v. Heilsberg ★ 23.30 tantsumuusikat

Langenberg 472,4 / 60

7.15—9.15 Bremeni sadamkontsert

9.30—10.30 evangeel. hommikpüha

11.00—12.00 laule ja muusikat vanul instr.

12.05—12.25 inimene ja seltskond

12.30—13.00 Joh. Seb. Bachi kantaat

13.05—13.30 kevad Saksa-Tiroolis

13.35—13.55 lugemistund

14.00—15.30 lõunakontsert

16.05—16.25 seakasvatus ja selle tähtsus majanduselus

16.30—17.00 ülekanne Brilonist kütipühalt

17.00—17.30 heliplaate

17.30 saksa derby

18.00 v. Heilsberg

18.40—19.15 Kaardimäng muusikas, veste heliplaatidega

20.10—20.45 segaeeskava

21.00—22.00 S. A. marsib. Pruunsärkide elu ja surm

22.15—23.00 heliplaate

23.20 v. Königswusterhausen

23.35—1.00 küttideballi ülekanne Brilonist

Stuttgart (Mühlacker) 360,6 / 75

7.15 Bremeni sadamkontsert ★ 9.30 katoliiklik hommikpüha ★ 10.20 isamaalik pal-

vetund ★ 11.10 evang. hommikpüha ★
12.00 Heidenheimeri rahvanäidendite püha ★ 12.30 Joh. Seb. Bach'i kantaat ★
13.05 lõunakontsert ★ 14.15 ajaviidet ★
14.50 põllumajandust ★ 15.15 pimedate-püha kontsert ★ 16.00 kirev lastetund ★
17.00 tund koorilaulu ★ 17.30 saksa derby ★ 18.00 v. Heilsberg ★ 18.40 kitarrisooloosid ★ 19.10 tüürikat ★ 20.00 vesipallimängu ülekanne Ludvigsburgist ★ 20.20 metsasarve kammermuusikat ★ 21.00 mängumeeste kammermuusikat ★ 21.45 ajaviite kontsert ★ 23.20 poksvõistlus ★ 24.00—1.00 tantsumuusikat

München 532,9 / 60

7.15 Bremeni sadamkonts. ★ 9.15 kammerkons. ★ 10.05 kahekõne mesilastest ★ 10.25 vaimulik hommikkontsert ★ 11.00 muus. segaeeskava ★ 11.45 kellamäng ★ 12.00 saksa laulupäev 1933 ★ 12.30 Joh. Seb. Bach'i kantaat ★ 13.00 lõunakontsert. Kavas: E. d'Albert, R. Schumann, W. A. Mozart jt. ★ 14.10 põllumajandust ★ 14.30 muusikat näidenditest ★ 15.30 natsionaalne revolutsioon, kõne ★ 15.50 muinasjutte lastele ★ 16.10 õhtune kontsert. Laulu ja orkestri ettekandeid ★ 17.55 v. Heilsberg ★ 18.30 muusikat kahel klaveril ★ 19.25 lugemistund ★ 19.45 muusikal. kuuldepilt ★ 20.35 kool ja kasvatus ★ 21.10 õhtukontsert. Kavas: Fr. Liszt, M. v. Schillings ★ 24.00—1.00 õmmuusikat

Praha 488,6 / 120

8.00 hommikkontsert
9.30 muusikat vanul instrumentidel
11.00 kaitsevõerkestri kontsert
12.00 kergesisul. muusikat
13.00 kellamäng
17.00 kaitsevõe orkestri kontsert
18.45 heliplaate
19.00 Flotovi ooper „Fatme“
20.00 ajaviitemuusikat
22.00 ringh. ork. kontsert. Kavas: Beethoven, Krejči, Rídky
23.20—24.00 muusikat kahel klaveril

Viin 517,2

Kuni 16.00 „Rosenhügel“ 15 kW
Kella 16.00 alates „Bisamberg“ 100 kW
9.05 võimlemist
9.25 varane kontsert
10.20 nõuandide nädalaks
10.40 oreli ettekandeid
11.10 lugemistund
11.30 Joh. Brahmsi sonaat viiulile ja klaverile, g-duur, op. 78
12.00 uusi väljakaevamisi Jaapanis ja Koreas
12.30 sümfonia kontsert. Kavas: Mozart, Chajes, Schablass
13.45 ajaviitekontsert
16.05 lõunamaised suved, kõne
16.30 Haydni keelpillide kvartett
17.20 kõne Viini tänavaist
17.50 lõunakontsert
19.30 nali ja huumor, kõne
20.10 Schumanni tundmatuid helitöid
21.00 Ch. Weinbergeri operett „Kolm vaest kuradit“
24.45 tantsumuusikat

Budapest 550,5 / 18,5

11.00 jumalateenistus
12.00 jumalateenistus. Lõpuks kontsert
15.00—16.00 heliplaate
17.15—18.00 päevauud. ja kontsert
18.30—19.15 kontsert
20.15—21.15 mustlasmuusikat
23.30 päevauudiseid ja jazzmuusikat

Bukarest 394,2 / 16

10.00 jumalateenistus ★ 12.00 lõunakonts. ★ 13.00—15.00 heliplaate ★ 14.15 heliplaate ★ 18.00 ja 19.15 ajaviite ja rumeeni muus. ★ 22.00 ülekanne ooperist Bizeti oop. „Pärlipüüdjad“

Leningrad 876,1 / 100

9.00—9.50 raadiogrammide ülekanne ★
10.00—10.50 tööliste ★ 14.30—15.30 päevauudiseid ★ 16.00—16.30 keelpillide kontsert ★ 18.00—19.00 kolhooside õhtu ★ 19.00—19.30 kammerkons. ★ 19.30—20.30 kontsert

Moskva Komintern 1000 / 100

Igapäev
5.30 võimlemist ★ 6.00 poliitilisi teateid ★ 6.30 päevauudiseid ★ 6.45 võimlemist ★ 7.15 hommikkontsert ★ 8.00 programmi teade ★ 9.30 lastetund ★ 10.55 ajanäitaja-õendus ★ 10.15 töölislooma-kontsert ★ 11.00 päevauudiseid ★ 11.15 päevane kontsert ★ 12.15 kontsert ★ 14.45 teateid ★ 16.15 lastetund ★ 17.15 kõned ★ 18.15 teateid ★ 18.30 tund punaarmeelestele ★ 19.30 kolhoosraadio ★ 20.30 heliplaate ★ 21.00 saksakeelne kõne ★ 22.55 kellalõök
Punaselt Platsilt

Esmasp. 26. juunil

Tallinn 298,8 / 20

14.30 heliplaate
15.15 välismaisi päevauudiseid
15.30 ajanäitaja-õendus
19.50 heliplaate ja reklaami
20.00 kontsert heliplaatidelt
21.00 ülekanne Tartust
21.05 kodumaisi päevauudiseid
21.20 ins. F. Olbrei raadiovestlus
21.50 kontsert heliplaatidelt

Tartu 579 / 0,5

14.30 ülekanne Tallinnast
19.50 reklaami ja heliplaate
20.00 ülekanne Tallinnast
21.00 ilmataede ja ajanäitaja-õendus
21.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4/54 Helsingi 368,1/13,2

8.30—8.45 hommikpalve
12.00 valuutataateid
12.05 heliplaate
13.59 aeg, ilmataede
19.25 harmoonikamuusikat
19.45 kõne
20.10 H. Pyöli ja E. Virkkula, duette
20.30 lugemistund
20.50 raadioork. kontsert. Kavas: Saint-Saens, Söhlström, Korsakov
21.45 soome muusikat
22.15—23.00 muusikat rest. „Kappelist“

Stokholm 435,4/75 Motala 1348/30

18.05—18.25 lõõtsarmoonikamuusikat
18.50 havaimuusikat
19.15—20.30 heliplaate
21.00—21.20 Ulla Billquist laulab
21.45 konts. ülekanne kirikust. Tegevad koor, viiuli- ja orelisolistid
23.00—24.00 ajaviitemuusikat

Kallundborg 1153 / 7,5

13.00 aeg, kellamäng ★ 13.00—14.30 keelpillide ork. kontsert ★ 15.50—16.30 helipl. ★ 16.30—18.30 kontsert. Kavas: Enna, Verdi, Dvorak, Delibes, Schubert jt. ★ 21.00—22.00 koori- ja ork.-konts. ★ 22.45 romansse ★ 23.15—24.00 rahvakontsert

Riia 525 / 15 Madona 451 / 20

18.00—19.00 muusikat
21.15—22.00 norra ühõpilaskoori laule
22.30—23.00 tantsumuusikat

Kaunas 1935 / 7

20.50 heliplaate ★ 21.40—22.00 ajaviidet ★ 22.20 kontsert. Kavas: Beethoven ★ 23.15—24.00 kontsert. Kavas: Rossini, Adam, Winterstein

Varssav 1411,8/158 Katovice 408,7/12

8.20 heliplaate
12.57 aeg, Krakovi fanfaare
13.05—13.35 muusikat
13.35—13.55 muusikat
15.55, 16.15 ja 16.35 heliplaate
16.50—18.00 muusikat
18.15—19.15 solistide kontsert
19.35 ajaviitemuusikat
21.00 St. Moniusko oop. „Halka“

Heilsberg 276,5/75 Königsberg 217/0,5

7.20—9.00 varane kontsert
9.35—10.00 võimlemist naistele
12.30—14.00 lossikontsert
16.30 mõistatusi noorsoole
17.00 pärsil.-kontsert. Kavas: Donizetti, Kaskel, Strauss, Wismar, Liszt jt.
18.45 Peter Roseggeri 15 a. surmapäeva mälestustund
19.00 15 minutit raadiotehnikat
19.25 õhtu St. Marienis, Danzigitund
20.00 rahvuslik tund: „Doggerbank“
21.05 Millöckeri õhtu. Katkeid „Apajunest“ ja „Seitse schvaabi“. Tegevad orkester, solistid ja meeskoor

Königswusterhausen 1634,9 / 75

7.20 varane kontsert
9.35 võimlemist naistele
10.00 uju end terveks!
10.10 ülekanne lasteaiast
10.45 lõbusaid loomajutte
11.10 kooliraadio
13.00—13.55 ilmataede ja heliplaate
15.00 konts. heliplaate
16.00—16.30 naiste käsitööst
16.45 raamatuid
17.00 pärsil.-kontsert
18.35 Gustav Cordsi helitöid
19.00 luulet
19.05 Joh. Brahmsi koorilaulu
20.00 v. Heilsberg
21.00 Versaille rahulepingu aastapäeva mälestustund I
22.00 Hans Pfitzneri helitöid
24.00—1.00 õmmuusikat

Breslau 325 / 60 Gleivitz 253,1 / 5,0

7.20 hommikkontsert ★ 9.00 põllumajandust ★ 12.30 lossikontsert ★ 14.00 lõunakontsert I ★ 15.20—16.00 lõunakontsert II ★ 16.40 lugemistund ★ 17.00 pärsil.-kontsert ★ 18.00 kõne saksa kultuuritööst ★ 18.15 ajaviitekontsert ★ 18.45 sõjaväeline noorsookasvatust Itaalias ja Ameerikas ★ 19.05 tsitrikonts. ★ 19.30 kas võib hoiduda tuberkuloosist? ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.30 meeskoori laule ★ 23.20 10 minutit raadiotehnikat ★ 23.30—23.50 veste

Langenberg 472,4 / 60

7.05—7.40 hommikkontsert
8.03—9.00 kontsert
10.45—11.00 võimlemist
11.15—12.15 inimene ja maailm
12.25 kooliraadio
13.00—13.50 ajaviitekontsert
14.00—15.30 lõunakontsert. Kavas: Schubert, Mozart, Liszt, Rachmaninov, Bizet
17.30—18.45 õhtukontsert
18.50 kehakultuuri mõistest
19.10—19.20 Saarlandi talupoegade laule
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.05—23.45 Joh. Straussi op. „Mustlasparun“
0.15—1.00 õe- ja tantsumuusikat

Stuttgart (Mühlacker) 360,6 / 75

8.10—9.15 heliplaate ★ 11.10 serenaade ★ 11.40—12.10 Rich. Wagneri uvertüür „Tannhäuser“ ★ 13.00 lõunakontsert ★ 14.30 lõunakontsert ★ 15.30 hispaania keelt ★ 16.00—16.30 inglise keelt ★ 17.30 pärsil.-kontsert ★ 18.45 kõne Wilhelm Murrst ★ 19.15 itaalia keelt ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 „Sa pead teadma...“

★ 21.20 sümf. kontsert. Kavas: Mozart, Rimsky-Korsakov ★ 22.30 kõne kaitsevääst ★ 23.45—1.00 õõmuusikat

München 532,9 / 60

7.45 võimlemist ★ 8.00—8.30 varane konts. ★ 11.00 naistetund ★ 13.00—14.15 lõunakontsert ★ 14.30—15.00 heliplaate ★ 15.20 teateid ja heliplaate ★ 16.00 muusikat oopreist ★ 16.30—16.55 lugemistund ★ 17.05 maapäev salalaustest ★ 17.30 õhtukontsert ★ 18.45 tund noorsoole ★ 19.25 romant. klaverimuusikat ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 laule ja muusikat igale ★ 21.40 bayeri sõdurilaule ja marsse ★ 22.40 Fr. Schuberti Forellide kvintett op. 114 a-duur ★ 24.00—1.00 õõmuusikat

Praha 488,6 / 120

11.10 muusikat
12.00 heliplaate
12.45 heliplaate
13.05—13.25 heliplaate
13.30—14.30 kontsert
14.40—15.00 heliplaate
15.50 ringh. orkestri kontsert
19.10—19.15 heliplaate
20.00 kellamäng
20.10—21.10 raadio revüü
21.25 uusi lastelaule
21.55—22.10 saksofoni soolosisid
22.10—23.00 W. A. Mozarti helit. kontsert

Viini 517,2

Kuni 16.00 „Rosenhügel“ 15 kW
Kella 16.00 alates „Bisamberg“ 100 kW
11.20 kooliraadio
12.30 talupoegade muusikat
13.00 lõunakontsert
13.40—14.00 heliplaate
14.10—15.00 heliplaate
16.20 õnnetuste ärahoid ujumisel
16.35 laste mängutund
16.55 heliplaate helifilmest
17.35 austria leegioniga Mexikos
18.00 meloodia aegade jooksul
18.25 muusikat prints Eugeni ajast. Kavas: Erlebach, Muffat, Loeillet, Eisenach jt.
19.05 kõne Viini tänavast
19.30 inglise keele tund
20.00 kaitsevää orkestri kontsert
20.40—21.45 kontserdi järg
22.00 serenaade
23.40 türgi muusikat
24.00 õhtukontsert

Budapest 550,5 / 18,5

11.00—12.00 heliplaate
13.00 kellamäng
13.05 kvinteti ettekandeid
14.30—16.30 kaitsevää ork. kontsert
18.30 kontsert
19.40 laule
20.15—20.50 ringh. kontsert
21.00 mustiasmuusikat
22.00—23.15 heliplaate
23.30 ooperiorkestri kontsert

Bukarest 394,2 / 16

13.00 heliplaate ★ 14.15 ajaviitemuus. ★ 18.00 ja 19.15 tantsumuusikat ★ 20.20 heliplaate ★ 21.00 kammermuusikat ★ 21.30 konts. kahel klaveril ★ 22.15 muusikat

Leningrad 876,1 / 100

14.00—14.20 ülekanne lastele ★ 18.00—21.30 ülekanne teatrist või Kultuurpargist

Moskva Komintern 1000 / 100

Vaata pühapäev

Teisip. 27. juunil

Tallinn 298,8 / 20

14.30 heliplaate
15.15 välismaisi päevauudiseid

15.30 ajanäitaja-õendus

19.50 heliplaate ja reklaami

20.00 Kontsert. **Juhatab md. A. Krull.** Orkester: Tšaikovski, Polonees oop. Eugen Onegin. Rachmaninoff, Melodia ja Serenaad. Auber, avam. Must domino. Viulisoolosisid — R. Merkulov. Orkester: Meyerbeer, fant. oop. Robert Kurat. Morena, valss, La Gitanela.

21.00 ülekanne Tartust

21.05 kodumaisi päevauudiseid

21.20 rkl. Al-er Oinas: Reisimuljeid tänapäeva Itaaliast

21.50 esperantokeelne nädalakroonika

22.00 Kontserdi järg: Orkester: Conradi, avam. Berliin, kuis nutab ja naerab. Fletcher, Valss-kapriis. Delibes, balletmuusikat, Allikas. Strauss, valss, Viini veri. Blankenburg, marss, Sangarite paraad

Tartu 579 / 0,5

14.30 ülekanne Tallinnast
19.50 reklaami ja heliplaate
20.00 ülekanne Tallinnast
21.00 ilmateade ja ajanäitaja-õendus
21.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4 / 54

Soome keeles
8.30—8.45 hommikpalve
12.00 valuutakursid
12.05 heliplaate
18.59 aeg, ilmateade
19.15 kõne
19.40 ringh. ork. konts. Katkeid Kalmani op. „Mustlasprimas“
20.00 retsitatsiooni
20.25 Tauno Korhonen, tselosoolosisid
20.50 kõne
21.10 ringh. orkestri kontsert
21.45 päevauudiseid
22.15—23.00 muus. ülek. rest. „Kappelist“

Helsingi 368,1 / 13,2

Rootsi keeles
19.25 girlskaudite laule
19.40 Lahti
20.00 kõne
20.25 kõne
20.50 humoreske
21.10 Lahti

Stokholm 435,4 / 75 Motala 1348 / 30

18.05 lastetund
18.30—19.00 klaverikontsert
19.15 heliplaate
21.00—22.00 sümf.-konts. Kavas: Pedrotti, Zeller, Lacome, Sandell, Grieg, Kahrman
22.30 Benjamin Gigla laulab, helipl.
23.00—24.00 serenaadide kontsert

Kallundborg 1153 / 7,5

9.30 hommikpalve ★ 13.00 aeg, kellamäng, keelpillideork. konts. ★ 16.00 kontsert ★ 18.00—18.30 lauluettekand. ★ 21.00—22.15 kuuldemäng ★ 22.15—23.30 oboesoolosisid ★ 23.10—23.45 kammermuusikat. Kavas: F. Mendelssohn-Bartholdy ★ 23.45—1.30 moodsat tantsumuusikat

Riia 525 / 15 Madona 451 / 20

18.00—19.00 mandoliinide muus.
19.30 huumori
20.30 ülekanne Riia merirannalt. Kontsert
22.00 ilmateade. Kuni 23.30 kontserdi ülekanne järg

Kaunas 1935 / 7

20.50 viulisoolosisid ★ 21.40 helipl. ★ 22.20 kontsert ★ 23.15—24.00 kontsert

Varssav 1411,8/158 Katovice 408,7/12

8.20 heliplaate
12.55 aeg, Krakovi fanfaare

13.05—13.25 heliplaate

13.35, 15.55, 16.15, 16.35 ja 16.50 heliplaate

17.00—18.00 instrum. ja vokaal soliste

18.15—19.15 populaar. kontsert

19.35—20.20 heliplaate

21.00 ork. kontsert. Kavas: Weber, Mendelssohn, Schubert, Massenet, Liadov, Rachmaninov jt.

23.00—23.25 tantsumuusikat

23.40 tantsumuusikat

Heilsberg 276,5/75 Königsberg 217/0,5

7.20—9.00 hommikkontsert
9.35—9.55 võimlemist naistele
12.05 põllumajandust
12.30—14.00 lõunakontsert
14.05—15.30 heliplaate
16.30 lastetund
17.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Novacek, Gangberger, Wallace, Lincke, Silving jt.
18.25 moodne õhuühendus lennukiga
18.45 lauljad komponistidena, kõne ja helipl.
19.25 kõnesid tööst
20.00 rahvuslik tund. Kontsert. Kavas: S. Wagner, Rich. Strauss, E. N. von Reznicek
21.05 Wilhelm Buschi nalju
21.30 ülekanneid: ballisaalist, telefoni-kõnepunktiist jne.
22.20 kontsert. Kammerlaulja Alfons Eccarius, Otto Urack — tsello ja Elsa Kaestner — klaver
23.20 Stepi hüüd, kõne ja heliplaate

Königswusterhausen 1634,9 / 75

9.35 võimlemist naistele
11.10—12.15 ürgisade elu ja kombeid
13.05—13.55 kooliraadio ja heliplaate
15.00 heliplaate
16.00—16.30 töötund noortele
16.45 lugemistund
17.00 pärastl.-kontsert
18.00 nõuandeid maanaistele
18.35 rahvuslikke kunstilaule
19.00 luulet
20.00 v. Heilsberg
21.00 Versaille rahulepingu aastapäeva mälestustund II
22.00 saksa tüdrukute käsitööst
22.30 kuuldepilt saksa üliõpilaste rändlaagrist
24.00—1.00 hiline kontsert

Breslau 325 / 60 Gleivitz 253,1 / 5,0

7.20 hommikkontsert ★ 11.10—11.50 kooliraadio ★ 13.00 lõunakontsert ★ 14.00 muusikat saksa opereist ★ 15.20 muusikat klassikal. operetidest ★ 17.00 lastetund ★ 17.30 pärastl.-kontsert. Kavas: Fr. Rosenkranz, R. Wagner, L. Boccherini ★ 18.00 noori luuletajaid ★ 18.20 ajaviitekontsert ★ 18.55 kirjandust ★ 19.30 sakslane välismaal, kõne ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 muusikat operetest ★ 22.15 kontser... ülekanne. Kavas: L. Cherubini, Th. E. Bach, J. Brahms ★ 24.00—1.00 tantsumuusikat

Langenberg 472,4 / 60

7.05—7.40 hommikkontsert
8.03—9.00 kontsert
10.45—11.00 võimlemist naistele
11.10 kooliraadio
11.45—12.00 inimene ja maailm
12.30—13.00 teateid ja heliplaate
13.00—13.50 ajaviitekontsert
14.00—15.30 lõunakontsert
16.00—16.30 lastetund
17.00—17.30 kõne rahvuslikust kasvatusest
17.30—18.45 natsionaal- ja rahvusl. tantse
19.20—19.40 itaalia keelt
20.00 v. Heilsberg
21.05 lugemistund
21.30—21.55 tantsumuusikat 18. ja 17. saj.
22.10—23.10 Fr. Griese kuuldemäng „Kuningas Sporck“

Stuttgart (Mühlacker) 360,6 / 75

8.10—9.15 varane kontsert ★ 11.10 kolm vaimulikku laulu oreile ja baritonile ★ 11.35 kooliraadio ★ 13.00 promenaadkontsert ★ 14.30 heliplaate ★ 15.30—16.00 inglise keelt ★ 16.20 kõne lilledest ★ 17.00 naistetund ★ 17.30 pärasl.-kontsert ★ 18.45 mälestustund unustamata kunstnikele ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 F. Raimundi kuuldemäng „Alpide kuningas ja inimeste vihikaja“, Wenzel Mülleri muusika ★ 23.45—1.00 öömuusikud...

München 532,9 / 60

7.45 võimlemist ★ 8.00—8.30 varane konts. ★ 11.00 võimlemist ★ 11.15—11.35 kõne kaupmeestele ★ 13.00 heliplaate ★ 14.00 lõunakonts. ★ 14.30—15.00 lõunakontsert ★ 15.30 laule soprani ja tenori ettekandes ★ 16.00 arstlikke nõuandeid reisile ★ 17.30 kontsert ★ 19.05 tervitus ja lahkumisaule ★ 19.25 kaks korda Versailles, kõne ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 v. Stuttgart ★ 22.30 kontsert

Praha 488,6 / 120

11.45 heliplaate
12.00—12.55 ringh. ork. kontsert
13.30—14.30 kaitseväge ork. kontsert
14.40—15.00 heliplaate
15.50 ringh. ork. kontsert
19.30—19.55 muusikat noorsoole
20.00—20.20 laule
20.30—23.00 ooperi ülekanne

Viin 517,2

Kuni 16.00 „Rosenhügel“ 15 kW
Kella 16.00 alates „Bisamberg“ 100 kW
11.15 ülekanne paraadilt Kangelaste platsilt
12.30—12.55 lõunakontsert
13.00 lõunakontsert
13.40 Wilhelm Kempff, heliplaate
14.10—15.00 heliplaate
16.20 mäeronimine rahvuspordina
16.30 kitarri kammermuusikat
16.55 soprani ja baritoni sooloid
17.35 kõne ookeanilaevade ehitusest
18.25 austria komponiste
19.05 põllumajandust
19.30 prantsuse keelt
20.00 türgi mälestusi Austrias
20.35 Ch. Gounod oop. „Margarethe“, heliplaate
23.50 tantsumuusikat

Budapest 550,5 / 185,

11.00—12.10 kõne ja heliplaate
13.00 kellamäng
13.05 ork.-kontsert
14.30—17.00 mustlasmuusikat
18.00 heliplaate
19.30—20.30 kontsert
23.45 orkestrikontsert

Bukarest 394,2 / 16

13.00 heliplaate ★ 14.15 ajaviitemuus. ★ 18.00 ja 19.15 ajaviite- ja rumeeni-muusikat ★ 20.20 helipl. ★ 21.00 laule ★ 21.20 konts. Kavas: Gounod, Michaelo, Ivanovici ★ 22.15 konts. järg

Leningrad 876,1 / 100

14.00—14.30 kirjandus-muusikaline õhtu ★ 18.00—21.30 ülekanne teatrist või Kultuurpargist

Moskva Komintern 1000 / 100

Vaata pühapäev

Keskn. 28. juunil**Tallinn 298,8 / 20**

14.30 heliplaate
15.15 välismaisi päevauudiseid

15.30 ajanäitaja-õiedus

19.50 heliplaate ja reklaami
20.00 Kontsert. Juhatab md. A. Krull.
Orkester: Kallivoda, Pidulik avamäng. Schuijer, Armastuse ohver. Donizetti, fant. oop. Lucia di Lammermoor. Fučik, avam. Marinarella. Viiulisoolosid — Artur Saat. Orkester: Semler, hispaania kapriis, Alhambra. Toselli, Sereñaad. Drigo, balletsüit, Esmeralda
21.00 ülekanne Tartust
21.05 kodumaisi päevauudiseid
21.20 põllumajanduslikke teateid
21.35 Kontserdi järg: Orkester: Gillet, Karakteristlik marss. Ziehrer, valss, Viini neid. Suppe, pop. op. Pansionaadis. Manfred, marss, Pea püsti
22.00 vana tantsumuusikat heliplaateidelt

Tartu 579 / 0,5

14.30 ülekanne Tallinnast
19.50 reklaami ja heliplaate
20.00 ülekanne Tallinnast
21.00 ilmataade ja ajanäitaja-õiedus
21.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4/54 Helsingi 368,1/13,2

8.30—8.45 hommikpalve
12.00 valuutakursid
12.05 heliplaate
18.59 aeg, ilmataade
19.15 lastetund
19.50 10 minutit poistele
20.00 ringh. orkestri kontsert. Kavas: Fall, Merikanto, Kaski, Sibelius
20.35 kõne
20.55 Meri Järvinen, laule
21.15 mandol. ork. kontsert
21.45 päevauudiseid
22.15—23.00 muus. ülekanne. „Kappelist“

Stokholm 435,4 / 75 Motala 1348 / 30

15.30 kroonprints Gustav Adolfi kõne kongressi avamisel raekojas
19.00—19.45 heliplaate
21.00—22.15 kontsert. Kavas: Wagner, K. Hakanson, Graener, Melchers, Nielsen
23.00—24.00 moods. tantsumuusikat

Kallundborg 1153 / 7,5

9.30 hommikpalve ★ 13.00—15.00 aeg, kellamäng, keelpill. konts. ★ 16.00—18.00 kontsert. Kavas: Teike, Fall, Sibelius, Auber, Gounod jt. ★ 18.00—18.30 helipl. ★ 21.00—22.10 muusikat moods. operetest ★ 22.40—23.00 klaverisoolosid ★ 23.15—24.00 ork.-kontsert ★ 24.00—1.30 moodsat tantsumuusikat

Riia 525 / 15 Madona 451 / 20

18.00 salong- ja tantsumuusikat
20.03 kontsert. Kavas: R. Wagner, Grieg, Tšaikovsky, Sibelius jt.
22.15—23.00 ajaviitemuusikat

Kaunas 1935 / 7

20.50 flöödisoolosid ★ 21.40 ajaviidet ★ 22.20 kontsert ★ 23.10—23.00 kontsert. Kavas: Rossini, Popper ja Micheli

Varssav 1411,8/158 Katovice 408,7/12

8.20 heliplaate
12.57 aeg, Krakovi fanfaare
13.05—13.25 heliplaate
13.35, 15.55, 16.15, 16.35 heliplaate
17.00—18.00 rahvuslikku muusikat
18.15—20.20 vokaalsoliste
19.35—20.20 kammermuusikat. Kavas: A. Vivaldi, V. A. Mozart, J. S. Bach
21.00—21.50 ajaviitemuusikat
22.10 klaverisoolosid
23.20—23.25 heliplaate
23.40 tantsumuusikat

Heilsberg 276,5/75 Königsberg 217/0,5

7.20—9.00 varane kontsert
9.35—10.00 võimlemist naistele
10.05—11.40 kooliraadio

12.05 kõne väikeloomade kasvatajast

12.30—14.00 kontsert
14.05—15.30 ajaviitekontsert
16.30 muinasjutte lastele
17.00 tund kasvatajale
17.26—18.45 ork. kontsert. Kavas: W. A. Mozart, Rich. Wagner, Joh. Brahms, E. Wolf-Ferrari jt.
19.25 preisi komponiste. Erna Pfiffer laulab
20.00 rahvustund. „Igavene Saksamaa“, Ottoheinz Jahni kuulmepilt
21.05 uusi mõtteid, kõne
21.35 kontsert
23.00—1.00 teateid, lõpuks õhtukontsert. Kavas: Lassen, Berlioz, Humperdinck, Flotow, Jos. Strauss jt.

Königswusterhausen 1634,9 / 75

9.35 võimlemist
10.00 kooliraadio
10.35—11.00 lõbus lasteaid
11.10 Hans Kyseri kuuldepilt „Kolberg 1807“
13.00—13.55 ilmataade, heliplaate
15.00 heliplaate
15.45—1.30 lastetund
17.00 pärasl.-kontsert
18.00 elamine ja suremine pruunis armees, kõne
18.30 Conrad Ansoorge muusikat
19.00 luulet
19.05 vaikle palvetund
19.35 15 minutit raadiotehnikat
20.00 v. Heilsberg
21.00 austria rahvuslik õhtu
24.00—1.00 öökonsert

Breslau 325 / 60 Gleivitz 253,1 / 5,0

7.20 hommikkontsert ★ 10.10—10.40 kooliraadio ★ 12.45 põllumajandust ★ 13.00 lõunakontsert ★ 15.45 pidulik-õhtu ülekanne Breslau Toomist ★ 16.30 klaverikontsert ★ 17.00 lugemistund ★ 17.20 kevadlaule ★ 18.10 süvemuusikat ★ 18.35 saksa aeg Poolas, kõne ★ 19.00 Serajevovärsailles, kõne ★ 19.25 keelpillide kvartett. Kavas: Schubert ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 orelikontsert ★ 22.10 volgarahvaste laule ja kannatusi ★ 23.40 kõne Oderilt ★ 24.00—1.00 öömuusikat

Langenberg 472,4 / 60

7.05—7.40 hommikkontsert
8.03—9.00 hommikkontsert
9.05—9.30 lastetuba suvel
10.45—11.00 võimlemist
11.15—12.15 kirjandus-muusik. ajaviitetund
12.25—13.00 muus. kooliraadio
13.00—15.30 lõunakontsert
16.50—17.30 tund noorsoole
17.30—18.45 kammerkviinteti kontsert
18.50—19.10 naistetund
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.05—23.05 kontsert. Kavas: Beethoven, Wagner, Steck, Liszt, Lanmer
23.50—1.00 kammermuusikat

Stuttgart (Mühlacker) 360,6 / 75

8.10—9.15 varane kontsert ★ 11.10 laule ja aariaid ★ 11.40 klaverimuusikat ★ 13.00—14.15 lõunakontsert ★ 14.30 saksa kaitseväge marss ★ 16.20 lastetund ★ 17.30 kammerkviinteti kontsert ★ 18.45 aariaid saksa ooperist ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.30 heliplaate ★ 22.40 vana liinisõduri jutustus ★ 23.20 koorilaule, helipl. ★ 23.45—1.00 öömuusikat

München 532,9 / 60

7.45 võimlemist ★ 8.00 itaalia keelt ★ 8.30—9.00 varane kontsert ★ 9.05 kooli-14.30—16.00 heliplaate ★ 15.20 teateid ja 14.30—16.00 heliklaate ★ 15.20 teateid ja heliplaate ★ 16.10 raamatuid noorsoole ★ 17.05 lastetund ★ 17.55 ajaviitekonts. ★ 19.05 kõne lennuajandusest ★ 19.25 Alex. Ritteri helitöid ★ 20.00 v. Heilsberg ★

21.00 W. A. Mozarti laulumäng „Gomas ja Zaide“ ★ 22.00 ringh. konts. Kavas: J. Marx ja A. Jung ★ 24.00—1.00 öömuusikat

Praha 488,6 / 120

11.10 balalaikaorkestri kontsert
12.00 heliplaate
12.05—12.55 ringh. ork. kontsert
13.05 heliplaate
13.30—14.30 ringh. ork. kontsert
14.40—15.00 heliplaate
15.40 ringh. ork. kontsert
19.10 heliplaate
20.00 kellamäng
21.20—21.40 viiulisoolosid
21.55—23.00 sega-eeskava

Viin 517,2

Kuni 16.00 „Rosenhügel“ 15 kW
Kella 16.00 alates „Bisamberg“ 100 kW

11.20 kaks muinasjuttu
12.30—12.55 lõunakontsert
13.00 lõunakontserdi järg
13.40 heliplaate
14.10—15.00 aariaid ja laule
16.20 tahma ja suitsu mõjust ehitustele ja mälestussammastele
16.30 kodune ja seltskondlik elu troopika-maadel
16.55 heliplaate
17.55 Othmar Wetchy helitööde kontsert
18.45 kõne Austria suvituskohadest
19.10—20.00 kõnesid
20.00 Adele Kern laulab kuulsaid valssse
20.40 ork. kontsert
21.30 Sarajevo, kõne
22.55 õhtukontsert

Budapest 550,5 / 18,5

11.00—12.00 kõne ja kontsert
13.00 kellamäng
13.05 heliplaate
14.30—16.30 ringh. kontsert
18.00 laulukontsert
19.15—20.15 kergesisulist muusikat
21.00 ajaviiteeskava

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 14.15 heliplaate ★ 18.00 ja 19.15 ork. kontsert ★ 20.20 heliplaate ★ 21.00 Goerge Cocea, viiulikontsert ★ 21.30 soololaule ★ 22.15 klarneti soolosisid ★ 23.00 ajaviitemuusikat

Leningrad 876,1 / 100

14.00—14.20 raadioõhtu koolilastele ★
18.00—21.30 ülekanne teatrist või Kultuur-pargist

Moskva Komintern 1000 / 100

Vaata pühapäev

Neljap. 29. juunil

Tallinn 298,8 / 20

14.30 heliplaate
15.15 välismaisi päevauudiseid
15.30 ajanäitaja-õiendus
19.50 heliplaate ja reklaami
20.00 Kontsert. Juhatab md. A. Krull.
Orkester: Gluck, avam. Iphigenie Aulises. Gounod, ballet-muusikat oop. Faust. Viiulisoolosid — Rudolf Palm. Orkester: Suppe, avam. Padaemand. Urbach, fant. Mälestusi Grieg'ist
21.00 ülekanne Tartust
21.05 kodumaisi päevauudiseid
21.20 dr. K. Tamm: Korralik uni ja tema häired
21.50 Kontserdi järg: Orkester: Translateur: Pulmarong Liiliputis. Keler Bela, valss, Ilusal Rheinil mõtlen Sinust. Be-

natzki, pop. Valgehobu võrastemajas. Fučik, marss, Salve Imperator

Tartu 579 / 0,5

14.30 ülekanne Tallinnast
19.50 reklaami ja heliplaate
20.00 ülekanne Tallinnast
21.00 ilmateade ja ajanäitaja-õiendus
21.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4 / 54

Soome keeles

8.30—8.45 hommikpalve
12.00 valuutakursid
12.05 heliplaate
18.59 aeg, ilmateade
19.15 Matti Rajula, saksofon
19.40 retsitsatsioone
20.00 laule
20.20 kõne
20.45 meriväe muusikakorpuse ork. konts.
21.45 päevauudiseid
22.15—23.00 muus. ülekanne rest. „Kappelist“

Helsingi 368,1 / 13,2

Rootsi keeles

19.15 Lahti
19.40 retsitsatsioone
20.00 Lahti
20.20 kõne
20.45 Lahti

Stokholm 435,4 / 75 Motala 1348 / 30

18.05 palvetund
18.30 retsitsatsioone
19.00—19.45 heliplaate
21.00—21.30 laule
23.00—24.00 kammermuus. Kavas: Beethoven, Berg

Kalundborg 1153 / 7,5

9.30 hommikpüha ★ 13.00—15.00 aeg, kellamäng, kontsert ★ 16.10 uuefmaid taani laule ★ 16.30—18.00 konts. ülekanne resor. „Wivex“ ★ 21.00—22.00 vanemat tantsumuusikat ★ 22.30—22.50 heliplaate ★ 23.05—23.50 sümfooniakonts. Kavas: Mozarti kontsert flööbile ja orkestrile d-duur ja sümfoonia, d-duur. ★ 23.50—1.30 moodsat tantsumuusikat

Riia 525 / 15 Madona 451 / 20

11.00 katoliiklik jumalateenistus
18.00 vanu tantse
19.30—20.00 laule ja aariaid
20.30 sümf. kontsert. Kavas: Tšaikovsky, Beethoven, R. Strauss, Debussy, Wagner
22.00 ilmateade, kontserdi järg ja kuni 23.30 tantsumuusikat

Kaunas 1935 / 7

11.15 ülekanne Kaunase Basilikast ★ 18.20 mandol. ja kitarrimuus. ★ 19.10 ajaviidet ★ 19.50 heliplaate ★ 20.40 ajaviidet ★ 21.25 õhtukonts. ★ 22.30—23.30 tantsumuusikat

Varssav 1411,8/158 Katovice 408,7/12

12.58 aeg. Krakovi fanfaare
13.15—15.00 lõunakontsert. Kavas: Kurpinsky, Münchheimer, Saint-Saens, Paderewsky, Beethoven
15.15 heliplaate
16.05—17.00 rahvusl. muusikat
17.30—18.00 soololaule
18.15 poola rahvuslikku muusikat
19.00—19.35 heliplaate
21.00 kontsert. Kergesis. muusikat
23.00 tantsumuusikat
23.45 tantsumuusikat

Heilsberg 276,5/75 Königsberg 217/0,5

7.20 — 9.00 varane kontsert
9.35—10.00 võimlemist naistele
12.30—13.00 heliplaate
13.00—14.00 lõunakontsert
14.05—15.30 heliplaate

16.30 kahekõnesid noorsoole
17.00 ajaviitekontsert
18.30 hällilaule lastele
19.20 aegade suviseid korraldusi
19.45 mõtteid Rich. Straussi uuestast oop. „Arabella“
20.00 rahvustund. H. Paesleri ja H. Stein-dammi manuskript, Karl Sczuka muusika
21.00 Peter ja Paul?

Königswusterhausen 1634,9 / 75

9.35 võimlemist
10.00 tund hitlernoorsoole
11.10 vana afrikalase elamusi
13.00—13.55 ilmateade, heliplaate
15.00 Wagneri helitöid
15.45 lastetund
11.10 tund noorsoole
16.45 lugemistund
17.00 pärastl.-kontsert
18.00 naistetund
18.35 itaalia laule
19.00 luulet
19.05 melodraame. Kavas: Schumann, Schubert, Reineke, Rinkens
19.30 põllumajandust
20.00 v. Heilsberg
21.00 filharm. konts. Kavas: O. Nicolai, Rich. Strauss, S. Burgstaller
22.00 kirev tund
24.00—1.00 öö- ja tantsumuusikat

Breslau 325 / 60 Gleivitz 253,1 / 5,0

7.20 hommikkontsert ★ 11.10—11.40 kooli-raadio ★ 13.00 lõunakontsert ★ 15.20—16.00 rahvakontsert ★ 16.40 kirjanlust ★ 17.00 ajaviitemuusikat ★ 18.00 lastetund ★ 18.30 muusikat ★ 19.20 tööliste ja tööhatajad kõnelevad ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 laule Breslau lossipalatsil ★ 22.10 H. Bierkovsky kuuldemäng „Hannes Hilder“ ★ 23.50—1.00 tantsumuusikat

Langenberg 472,4 / 60

7.20—9.00 hommikkontsert
9.30—10.30 katol. hommikpüha
11.00—11.45 kammermuusikat
11.50—12.10 pilte saksa minevikust
13.00—14.00 kontsert
14.00—15.30 lõunakontsert
15.45—16.10 lugemistund
16.10—16.40 lastetund
16.40—17.00 Samoa, Lõunamere päri
17.30—19.00 õhtukontsert
19.25—19.40 ajaloolisi mälestussambaid
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.15—22.15 segaeeskava
22.30—23.10 veste ja heliplaate
23.40—1.00 öö- ja tantsumuusikat

Stuttgart (Mühlacker) 360,6 / 75

9.45 varane kontsert ★ 11.10 itaalia muusikat ★ 11.40—12.10 muusikal. segaeeskava ★ 13.00 lõunakontsert ★ 14.00 kontsert. Kavas: Donizetti, Weber, Borodin, Debussy jt. ★ 15.30 heliplaate ★ 16.30 tund noorsoole ★ 17.30 pärastl.-kontsert. Kavas: Spohr, Lortzing, Weber, Haas, Elgar jt. ★ 18.50 angerja saladusest, kõne ★ 19.15 rahvalaule ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 harmoonika ettekandeid ★ 21.15 lõbus kuuldekava ★ 22.20 baari rahvalaule 100 a. tagasi ★ 23.20—1.00 öömuusikat

München 532,9 / 60

8.00 varane konts. ★ 9.15 oreli konts. ★ 11.00 katoliikl. hommikpüha ★ 11.45 kellamäng ★ 12.00 Lud. Kusche helit. „Opus 1.“ ★ 12.45 lõunakonts. ★ 14.30 kuulsaid helipalu helipl. ★ 15.20 ühekäelise tsitri-virtuosi Jos. Zachmeieri konts. ★ 16.00 kuuldepilt ★ 17.00 kasperiteater lastele ★ 17.30 kontsert ★ 18.45 mõrv Sarajevo, (28. juuni 1914) kõne ★ 19.00 kõne Immanuel Kantist ★ 19.30 klaverimuusikat ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 õhtukonts. Kavas: A. V. Ketelbey, P. Lincke, P.

Buchwald ★ 22.10 Lud. Thoma kuuldemäng „Väikesed sugulased“ ★ 22.40 lübusaid laule ★ 24.00—1.00 öömuusikat

Praha 488,6 / 120

8.00 hommikkontsert
9.30 oreliisoolosid
10.35 naistetund
11.03 muusikat naistele
11.35 Schuberti romansse
12.00 orkestri kontsert
13.00 kellamäng
13.05—14.30 kaitseväge ork. kontsert
17.00—18.30 orkestri kontsert
19.00 klaveripalu
20.00—20.45 kergesis. muusikat
21.10 klaverimuusikat
21.40—23.00 segaeeskava noorsoole
23.15—24.00 salongorkestri kontsert

Viin 517,2

Kuni 16.00 „Rosenhügel“ 15 kW
Kella 16.00 alates „Bisamberg“ 100 kW
11.30 oreli kontsert
12.00 kriminaalne perekond, kõne
12.30 sümf. kontsert. Kavas: Schumann, Beck, Wenzl, Lador
13.55—15.00 ajaviitekontsert
15.15 lastetund
15.45 ülekanne õhupallilt
15.50 pärastl.-kontsert
18.00 kammermuusikat. Kavas: Kienzl, Mendelssohn-Bartholdy
19.00 austria maastikust
19.25 kaitseväge ork. kontsert
20.20 ülekanne õhupallilt
20.35 Austria, kuidas võõrad teda näevad
20.55 orkestri kontsert
23.25 tantsumuusikat

Budapest 550,5 / 18,5

11.00 jumalateenistus
12.15 jumalateenistus ja oop.-ork. konts.
15.00—16.15 heliplaate
18.00—19.10 ringh. kontsert
19.40 aariaid ja laule
21.30 kuuldemäng
23.30 päevauudiseid ja mustlasmuusikat

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 14.15 heliplaate ★ 18.00 ja 19.15 orkestri kontsert ★ 20.40 ooperi ülekanne helipl.

Leningrad 876,1 / 100

16.00—16.30 kontsert kooliõpilastele ★ 18.00—21.30 ülekanne teatrist või Kultuurpargist

Moskva Komintern 1000 / 100

Vaata pühapäev

Reedel 30. juunil

Tallinn 298,8 / 20

14.30 heliplaate
15.15 välismaisi päevauudiseid
15.30 ajanäitaja-õendus
19.50 heliplaate ja reklaami
20.00 Kontsert. Juhatab md. A. Krull. Orkester: Siede, marss, Täielises hiilguses. Benoit, avam. Jeanne Hachette. Massenet, Thais (tsellosoolo — A. Karjus). Heumann, Mälestus Parmast. Klarneti soolosisid — Karl Kukk. Orkester: Tšaikovski, Divertimento. Dostal, pop. Kella 5-e tee R. Stolz'i juures
21.00 ülekanne Tartust
21.05 kodumaisi päevauudiseid
21.20 „Päevalehe“ toimetaja E. Jalak: Näda välispoliitiline ringvaade
21.50 Kontserti järg: Orkester: Schubert, Sõjaväe marss. Keler Bela, Koomiline avamäng. Blon, Armastuse serenaad.

Ketelbey, Kell ja Meissner portsellaan-paarike. Kull, marss, Kodumaa

Tartu 579 / 0,5

14.30 ülekanne Tallinnast
19.50 reklaami ja heliplaate
20.00 ülekanne Tallinnast
21.00 ilmteade ja ajanäitaja-õendus
21.05 ülekanne Tallinnast

Helsingi 368,1 / 13,2

Soome keeles
8.30—8.45 hommikpalve
12.00 valuutakursid
12.05 heliplaate
18.59 aeg, ilmteade
19.15 kõne
19.40 ringh. ork. kontsert. Kavas: Urbom, Evsden, Kangas jt.
21.45 päevauudiseid
22.15—23.00 muus. ülekanne. „Kappelist“
Lahti 1796,4 / 54

Rootsi keeles.

19.15 lastetund
19.40 Helsingi
20.30 kuuldemäng
20.55 Helsingi
21.20 kõne

Stokholm 435,4 / 75 **Motala** 1348 / 30

18.05 lastetund
18.25 tsitrikontsert
18.40 soome laule
19.15—20.30 heliplaate
21.00 ajaviitemuusikat
22.15 koorikontsert
23.00—24.00 orelikontserdi ülekanne kirikust. Kavas: Guilman, Stradella, Händel, Laeillet, C.Franck

Kallundborg 1153 / 7,5

9.30 hommikupüha ★ 13.00 aeg, kellamäng, kontsert ★ 16.00—18.00 kontsert ★ 21.10—21.40 itaalia keelpill-, muusikat ★ 21.40—22.00 kuuldemäng ★ 22.00 saksofoni- ja klaverisoolosisid ★ 22.30—23.00 raadiogrotesk ★ 23.15—24.00 balletimuusikat

Riia 525 / 15 **Madona** 451 / 20

17.30 õhtukontsert. Kavas: Lederer, Rosini, R. Stolz, Weber jt.
19.00—19.30 solistide kontsert
20.05—22.00 ajaviitemuusikat
22.00 ilmteade ja kontsert kuni 23.00

Kaunas 1935 / 7

20.50 tsellosool. ★ 21.40 ajaviidet ★ 22.20 klaverikontsert ★ 23.15—24.00 kontsert. Kavas: Dauber, Bloch

Varssav 1411,8/158 **Katovice** 408,7/12

8.20 heliplaate
12.57 aeg, Krakovi fanfaare
13.05—13.25 heliplaate
13.35, 15.55, 16.15, 16.35, 16.50 heliplaate
17.00—18.00 popul. kontsert
18.15—19.15 vokaalsoliste
21.00 sümfoniakonts. Kavas: L. v. Beethoven, M. Ravel, M. Bruch, J. Brahms
23.00—23.35 tantsumuusikat
23.40 tantsumuusikat

Heilsberg 276,5/75 **Königsberg** 217,0/5

7.20—9.00 varane kontsert
9.35—10.00 võimlemist naistele
12.30—14.00 Bremeni lõunakontsert
14.05—15.30 ajaviitekontsert
16.30 muinasjutte lastele
17.00 kõne naistele
17.30 ajaviitekontsert
18.40 poliitilisi raamatuid
18.50 Danzig matka sihtpunktina
19.20 Beethoveni klaverisonaati 57 f-moll (Appassionata)
20.00 rahvustund. Heidelberg
21.00 puhkpill. kontsert
22.40 autoritetund

Königswusterhausen 1634,9 / 75

9.35 võimlemist
10.00 rahvalaule
10.35 lõbus lasteaed
11.10 kooliraadio
13.00—13.55 ilmteate, heliplaate
15.00 heliplaate ooperiest
16.00 tund tüdrukule
16.45 lugemistund
17.00—18.00 pärastl.-kontsert
18.35 Cl. Schmalstichi laule
19.00 luulet
19.05 Bax Butting keelpillide kvartett, op. 20 cis-moll
20.00 v. Heilsberg
21.00 uuemad ajaviitemuusikat
22.00 tantsumuusikat uues vormis
24.00—1.00 öökonsert. Kavas: Mozart, Kreutzer, Rossini, Verdi, Smetana

Breslau 325 / 60 **Gleivitz** 253,1 / 5,0

7.20 hommikkontsert ★ 11.10—11.40 kooliraadio ★ 13.00 konts. ülekanne Bremeni raekojast ★ 14.00 vanu marsse ★ 15.20 heliplaate ★ 16.30 lugemistund — muusikal. autoritetund. Kavas: Emil Poseri helitöid ★ 17.30 laule ★ 18.00 tund noorsoole ★ 18.30 kõne valtsikuningas Johann Straussist ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 S. Gammurano ooper „Luise Miller“, II vaheajal 21.50—23.10 puhkpillide kontsert ★ 22.25 volgarahvaste laule ja kannatusi ★ 24.00—1.00 ajaviite- ja tantsumuusikat

Langenberg 472,4 / 60

7.05—7.40 hommikkontsert
8.03—9.00 hommikkontsert
10.45—11.00 võimlemist naistele
11.15—12.15 inimene ja maailm
12.30—12.55 kooliraadio
13.00—13.50 ajaviitekontsert
14.00—15.30 lõunakontsert
17.30—18.45 saksa kodumuusikat
19.20—19.40 ingliskeelset ajaviidet
20.00—21.00 o. Heilsberg
21.05—21.40 lõbus kuuldeeskava
22.05—23.15 sümfoniakonts. Kavas: Loewe ja Brahms. Baritonisoolosisid
23.30—1.00 öö- ja tantsumuusikat

Stuttgart (Mühlacker) 360,6 / 75

8.10—9.15 varane kontsert ★ 11.10 lõbusat ja tõsist ★ 11.40—12.05 sonaate ★ 13.00 kuulsaid koorilaule ★ 13.40 Ottavio Respighi helitöid ★ 14.30 lõunakontsert ★ 15.30—16.00 inglise keelt ★ 17.00 aariaid ja laule ★ 17.30 koororkestri kontsert ★ 18.45 rahvalaule ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 lõbus eeskava ★ 21.40 kahekõne ★ 22.00 12 Würzburgi Mozarti püha ★ 23.45—1.00 öömuusikat

München 532,9 / 60

7.45 võimlemist ★ 8.00—8.30 varane konts. ★ 10.20—11.00 rootslased õpivad lauldes saksa keelt ★ 11.00 võimlemist naistele ★ 12.30 teateid ja heliplaate ★ 13.00 lõunakontsert ★ 14.30 lõbusaid heliplaate ★ 16.00 naistetund ★ 17.30 õhtune kontsert ★ 18.45 tund noorsoole ★ 19.05 mälestusi Adolf Liederitz'ist ★ 19.25 elamusi loomadega ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 kaitseväge konts. ★ 22.00—23.20 süfonia kontsert. Kavas: Mozarti helitööd

Praha 488,6 / 120

11.10 politsei ork. kontsert
12.00—12.55 heliplaate
13.10 heliplaate
13.30—14.30 ringh. ork. kontsert
14.40—15.00 heliplaate
15.50—16.55 pärastl.-kontsert
20.00 kellamäng
20.25 koorikontsert
22.30—23.00 kvarteti ettekandeid

Viin 517,2
 Kuni 16.00 „Rosenhügel“ 15 kW
 Kella 16.00 alates „Bisamberg“ 100 kW
 12.30—12.55 lõunakontsert
 13.00 lõunakontserdi järg
 13.40 Tino Pattiera, heliplaate
 14.10—15.00 heliplaate oopereist
 16.10 lastetund
 16.25 Fr. Schilleri tragikoomiline muinasnäidend „Turandot, Hiina printsess“
 18.00 kõne ürgmetsade koobasloomadest
 18.20 Rob. Schumann klaveripalu
 19.10 ujumine jõuspordina
 19.35 austria tehnikat ajaloo
 20.35 Paul Mestrozi helitöid
 21.35 Versaillesst Belvederesse, kõne
 22.00 orkestri kontsert. Kavas: Weber, Mozart, Dvorak
 23.15 heliplaate

Budapest 550,5 / 18,5

11.00 kõne ja heliplaate
 13.00 kellamäng
 13.05 orkestrikontsert
 14.30—16.30 heliplaate
 18.30 mustlasmuusikat
 20.00 kontsertlaule
 21.00—22.30 ooperiorkestri kontsert
 22.40—23.10 mustlasmuusikat
 24.00 kontsert kameel klaveril

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 14.15 heliplaate ★ 18.00 ja 19.15 ajaviite- ja rumeenia-muusikat ★ 20.20 helipl. ★ 20.40 sümf. konts. Kavas: Mozart ja Bach ★ 21.40 laule ★ 22.00 sümf. konts. järg. Kavas: Beethoven, Mendelssohn, Berlioz

Leningrad 876,1 / 100

8.00—11.00 konts. üle. Moskvast ★ 17.30—17.55 muusikat ★ 18.00—21.30 ülekanne Kultuurpargist

Moskva Komintern 1000 / 100

Vaata pühapäev

Laup. 1. juulil

Tallinn 298,8 / 20

14.30 heliplaate
 15.15 välismaisi päevauudiseid
 15.30 ajanäitaja-õendus
 19.50 heliplaate ja reklaami
 20.00 kontsert heliplaatidelt
 21.00 ülekanne Tartust
 21.05 kodumaisi päevauudiseid
 21.20 vana tantsumuusikat heliplaatidelt
 22.00 moodsat tantsumuusikat dancing-restoraanist „Meriklubi“. (John Pory ja tema orkester)

Tartu 579 / 0,5

14.30 ülekanne Tallinnast
 19.50 reklaami ja heliplaate
 20.00 ülekanne Tallinnast
 21.00 ilmataade ja ajanäitaja-õendus
 21.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4/54 **Helsingi** 368,1/13,2

8.30—8.45 hommikpalve
 12.00 valutakursid
 12.05 heliplaate
 18.00 heliplaate
 18.59 aeg, ilmataade
 19.15 kõne
 19.40 ringh. ork. kontsert
 20.00 kõne
 20.25 Aino Aro, laule
 20.50 dialooge
 21.15 orkestri kontsert
 21.45 päevauudiseid
 22.15—23.00 muus. üle. rest. „Kappelist“

Stokholm 435,4 / 75 **Motala** 1348 / 30

17.20 ajaviitemuusikat

18.20—18.45 lastetund
 19.00—19.45 heliplaate
 20.30 ajaviidet
 21.15 kaitsevää muusikat
 22.15 laule kandlil ja retsitatsioone
 23.00—24.00 moodsat tantsumuusikat

Kallundborg 1153 / 7,5

9.30 hommikpalve ★ 13.00 aeg, kellamäng, keelpilliide kontsert ★ 16.00 heliplaate ★ 16.30—18.30 kontsert. Kavas: M. Duganne, L. v. Beethoven, J. Levermann, C. Nielsen jt. ★ 21.00—22.10 vanemat taani muusikat ★ 22.40—23.00 De fem Syncooper vokaalansambli kontsert ★ 23.15—24.00 ringh. kontsert ★ 24.00—1.15 moodsat tantsumuusikat

Riia 525 / 15 **Madona** 451 / 20

18.00—19.00 kontsert
 19.30—20.00 ajaviitemuusikat
 20.30 kontserdi ülekanne Bulduri mere-rannalt
 22.00—24.00 ilmataade, kontserdi järg ja tantsumuusikat

Kaunas 1935 / 7

21.45 ajaviidet ★ 22.50 kontsert. Kavas: J. Strauss, Waldteufel, Poppy ★ 23.30—24.00 kontsert

Varssav 1411,8/158 **Katovice** 408,7/12

8.20 heliplaate
 12.57 aeg, Krakovi fanaare
 13.05—13.25 ajaviitemuusikat
 13.35—13.55 ajaviitemuus.
 15.55, 16.15 ja 16.35 heliplaate
 17.00—18.00 soprani ja klaverisoolosid
 18.15—18.45 popul. kontsert
 21.00 ajaviitemuusikat
 22.30 Chopini klaveripalu
 23.00—23.25 tantsumuusikat
 23.40 muusikat, üle. kohv. „Europe“

Heilsberg 276,5/75 **Königsberg** 217/0,5

7.20—9.00 varane kontsert
 9.35—10.00 võimlemist naistele
 10.05—11.40 kooliraadio
 12.30—14.00 lõunakontsert
 14.05—15.30 heliplaate
 16.30 töötund lastele
 17.00 ajaviitekontsert
 18.40 internatsionaalne kapitalism, kõne
 20.00 rahvustund; saksa ratsakunstist
 21.00 Rich. Straussi oop. „Arabella“. Lõpuks kuni 1.30 tantsu- ja ajaviitemuus.

Königswusterhausen 1634,9 / 75

9.35 võimlemist naistele
 11.10 kooliraadio
 13.00—13.55 ilmataade, luulet ja laule
 15.00 heliplaate
 16.00 töötund lastele
 16.45 lugemistund
 17.00 pärastl.-kontsert
 18.20 Rich. Straussi oop. „Arabella“ juhatuskõne
 18.30 ajaviitekontsert
 19.00 luulet ja kontserdi järg
 19.30 küsimusi noortetööst
 20.00 v. Heilsberg
 21.00 Rich. Straussi ooper „Arabella“
 24.25—1.00 teateid ja öömuusikat

Breslau 325 / 60 **Gleivitz** 253,1 / 5,0

7.20 hommikkontsert ★ 13.00 lõunakontsert ★ 14.00 heliplaate I ★ 15.20 heliplaate II ★ 16.50 raamatuid ★ 17.40 pärastl.-kontsert. Kavas: Kuhlau, Henneberg, Penna, Clemens, Lanner jt. ★ 19.20 ajaviidet ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 kirev eeskava noorsoole ★ 23.40—1.00 tantsumuusikat

Langenberg 472,4 / 60

7.05—7.40 hommikkontsert
 8.03—9.00 kammerkvinteti ettekandeid
 10.45—11.00 võimlemist naistele

11.15—12.15 inimene ja maailm
 12.30—13.00 kooliraadio
 13.00—13.50 lõunakontsert
 14.00—15.30 konts. Kavas: Gluck, Haydn, Beethoven, Schubert, Brahms
 15.30—16.00 nädallõpu kontsert
 16.00—16.30 lastelaule
 17.00—17.30 naistetund
 17.30—18.45 õhtune kontsert
 19.15—19.35 inglise keele lugemistund
 20.00—21.00 v. Heilsberg
 21.05—23.00 Rich. Straussi oop. „Arabella“
 23.50—1.00 öömuusikat

Stuttgart (Mühlacker) 360,6 / 75

8.10—9.15 varane kontsert ★ 11.10 põhjamaade kammermuus. ★ 11.40—12.00 rändlaule ★ 13.20 heliplaate ★ 15.50 lõõtspilli-muusikat ★ 16.30—18.50 „aruldast muusikat“ ★ 19.15 loodusteaduslikke uudiseid ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 lõbus tund noorsoole ★ 23.45—1.00 öömuusikat

München 532,9 / 60

7.45 võimlemist ★ 8.00—8.30 varane konts. ★ 9.05 kooliraadio ★ 11.00 võimlemist naistele ★ 13.00 lõunakonts. ★ 14.30 lõbusaid heliplaate ★ 15.30 ajaviitekontsert ★ 16.20 saksa rahvalaule ja duette ★ 17.10 Alsenzali rahvas ja maastik ★ 17.30 kontsert ★ 18.40 tund noorsoole ★ 19.15 muusikat ★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.00 segaeeskava noorsoole ★ 24.00—1.00 öömuusikat

Praha 488,6 / 120

11.10—12.55 ajaviitemuusikat
 13.05—13.25 heliplaate
 13.30—14.30 heliplaate
 14.40 heliplaate
 15.50—17.00 ringh. ork. kontsert
 20.00 kellamäng
 20.25 kaitsevää ork. kontsert
 21.40—23.00 segaeeskava ja helipl.
 23.15—0.30 ajaviitemuusikat

Viin 517,2

Kuni 16.00 „Rosenhügel“ 15 kW
 Kella 16.00 alates „Bisamberg“ 100 kW

12.30 heliplaate Alpimaadest
 13.00—14.00 lõunakontsert
 14.10—15.45 lõunakontsert
 16.00 mandoliinide kontsert
 16.30 kõne kirjamarkidest
 16.50 naistetund
 17.15 itaalia keelt
 17.40 klaveri ajaloo
 18.10 kuurkontsert
 19.10 laulukontsert
 19.40 kas teate...?
 21.05 Heinz Ortneri draamailine legend „Tobias Wunderlich“
 23.20 tantsumuusikat

Budapest 550,5 / 18,5

11.00—12.10 kõne ja heliplaate
 13.00 kellamäng
 13.05 kaitsevää ork. kontsert
 14.30—17.00 üliõpilaskoori laule
 18.30—19.30 ork.-kontsert
 20.10—21.00 mustlasmuusikat
 21.45—23.00 kabaree
 23.50 heliplaate

Bukarest 394,2 / 16

13.00 ja 14.15 heliplaate ★ 18.00 ja 19.15 ajaviite- ja rumeenia-muusikat ★ 20.20 heliplaate ★ 21.00 kirikukoori laule ★ 21.45 ringh. ork. kontsert. Kavas: Paschill, Hrubby, Godard

Leningrad 876,1 / 100

8.00—11.00 üle. Moskvast ★ 17.30—17.55 muusikat ★ 18.00—21.30 üle. Kultuurpargist

Moskva Komintern 1000 / 100

Vaata pühapäev

Raadiokuulamine rohelisesviibimistel

Veidi päikest, paar-kolm väljasõitvat inimest ja veidi muusikat — ning kehvingi rohelusesõit muutub rõõmsaks pidupäevaks.

Veidi muusikat saavutab küll ka grammofoni ja tosina plaadiga, kuid see on ikkagi piiratud valik ja pealegi on eriti viimased tülakas pagasi-lisa. Teine oleks lugu juba muusikaga õhust — raadioga.

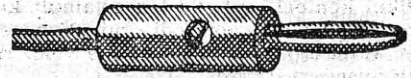
Kahjuks pole raadiotööstus maailma käeotsas kantavate vastuvõtjatega veel just eriti rikkalikult õnnistanud. Kuid siiski leidub juba väikesi, võrdlemisi odavaid kohver-aparaate, mis pole liig suured ega liig rasked rohelusse kaasavõtmiseks.

Kuid siin kerkib esile esimene arg küsimus: kust võtta roheluses antenn ja maahendus?

Tõsi, on ju vastuvõtjaid, mis saavad läbi ka antennita ja maahenduseeta, kuid need on suured ja kallid reisivastuvõtjad jõukatele. Need omavad nii palju

Siis võiks mulda surgata metallkangi — kui teda oleks käepärast. Aga see'p see on, et teda ju pole. Puurida auk kuni põhjaveeni ja haljas traat juhtida nuviisi selleni, kui — see poleks raske ja aegaviitev töö.

Mainitud ajakiri teab juhatada palju parema, ja tähtsama, ja „mugavama“ abinõu: „vastukaalu“.

Ühte otsas banaan

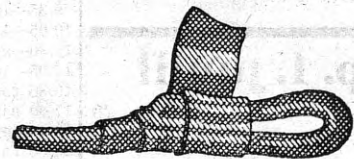
See on tükk kummeeritud traati — täpselt nagu väljasõiduantenn ise. Teine antenn lülitakse vastuvõtja maahenduse püksiga ja asetatakse lihtsalt maa peale.

Säärase antenni ja maahendusega annab juba väikseim ja odavam patareivastuvõtja üllatavalt hea kuuldavuse. Ja, mis peaaegu seejuures on kõik väga lihtne ja mugav. Ja kui ei võeta just ülearu jämedat kõrgepingetraati, ei tarvitse karta ka koormavust.

Argem laskem endid aga meelitada ostma kaks korda kümme meetrit ühekordse traadi asemel lihtsalt kümme meetrit dopeltraati, et üht kasutada antenniks, teist maahenduseks. Sel puhul ütleks üles ka kaugevastuvõtja.

Lõpuks veel mõni sõna isoleerimisest.

Isoleerida vastuvõtja mitte isoleerpaelaga või alla asetatud klaasplaadiga, vaid isoleerida — tolm, niiskuse, putukate vastu. Sest — tolm võib mustata pöördkondensaatorid ja lainelülitaja, niiskus toob endaga kaasa peale puhtmehaaniliste rikete veel „metsikuid kontakte“, mis aparraadi kuuldavust nõrgendavad. Pu-

Teine ots hästi isoleeritud

lampe, et küündib ka väikesest, kohvri sisse ehitatud raam-antennist tähtsamate jaamade vastuvõtuks.

Väikesed aga vajavad juba päris õiget antenni. See taas vajab aega oma ülesseadmiseks — ja kes tahaks seda raisata oma kallist „vabadusest“ antenni ehitamisele? Ei keegi. Ent seda pole vajagi. Tuleb vaid heita endast kord see vana eelarvamus, nagu peaks antenn alati koosnema haljast traadist. Lihtsaks väljasõiduantenniks võib tarvitada ka igasugust isoleeritud traati. Nii näiteks õpetab üks Saksa raadioleht seks osta umbes meetrit kümme peenikest kummeeritud, mitte kummiga mähitud ühelülilist kõrgepingetraati. Ühte otsa kruvitakse banaan, teine ots mähitakse kõvasti isoleerpaelaga, et juhtmetraat ei annaks mingisugust „metsikut“ kontakti. Nüüd visatakse traadi vaba ots võimalikult kõrgele üle mõne puuoksa, nii et ta jääb ripnema, ja — vabaõhuantenn ongi valmis.

Nüüd võiks tekkida küsimus: kui antenn ripub puust alla, miks peab tarvitama siis kummeeritud traati? Kas ei aitaks odavamast kella- või vahatraadist?

Kahjuks ei. Antenn peab igal juhul olema hästi isoleeritud maapinnast ja temaga vahenditus ühenduses seisvast puust. Muidu annaks ta vaid kehva vastuvõttu ja lahtine kontakt manaks esile okste ja lehtedega „atmosfäärilisi“ segamisi ja ebaharilikult ägedaid „fadinguid“. Kummiisoleering aga mitte ükski ei isoleeri, vaid hoiab eemale tundlikust antennist ka niiskuse.

Antennitraat

Üsna nii lihtne pole lugu ka maahendusega. Kui läheduses asetseb jõgi või järv, siis tuleb heita vette haljas vaskjuha, ning — asi on korras.

Aga kui pole vett lähedal?..

tukad taas armastavad sageli lakki, millega poolid kaetud, ja põhjustavad niiviisi mitte harva tunduvald segamisi.

Kõiki neid „vaenlasi“ võib vältida, kui vastuvõtja asetada alati mingile alusele.

Praktiline maahendus.

Kui kaev kaugel asub ja muud maahenduse saamise võimalused viletsad, võib järgmist viisi head maahendust saavutada. Kohta, kuhu tahetakse maahendust ehitada, kaevatakse 1½ m. sügavune auk. Järgmiseks võetakse 1½ m. pikkune ja 3—4 sm. jämedune teivas, mille alumine ots ½—¾ meetri pikkuselt kaetakse õhukese vaskplekiga, nalutades pleki toruna teiba ümber. Pleki külge tinutatakse 3—5 mm. läbimõõduga vasktraat, mis ühendatakse vastuvõtja maaklemmiga ehk piksekaitsesega. Traat tuleb väikeste aasadega kinnitada teiba külge. Nüüd taotakse teivas, plekiga ots allapoole, valmiskaevatud augu põhja, kuhu tagumise hõlbustamiseks enne kangiga auk on löödud, kuni ta üleni augu põhjas on. Auk aetakse jälle mulda täis ja maahendus on valmis. Niiviisi ehitatud maahendus töötab väga korralikult, on hõlbus ehitada ja — odav.

Raadiosõber.

Kas Luzerni kongress õnnestub või äpardub

Konverentsi kriitilised päevad. President Mury taktika võidab

Maailmaraadiokonverents, mis algas Luzernis juba 10. mail, omab seljataga kriitilised päevad. Ehkki konverentsi käiku hoitakse suurimas saladuses, on siiski nüpalju läbi pudenud, et eetri korrastamisega lugu oli õige halb ja et korduvalt ähvardas konverentsi tulemusteta laialimineku oht.

Õnnelikul kombel osutusid teated ainult kuulduksiks. Peale ääretult kriitilist episoodi, mis Vene esindajate poolt välja kutsuti, on atmosfäär taas veidi rahunenud ja läbirääkimised kestavad.

Rõõmustava pöörde eest tuleb tänada konverentsi eesistuja A. Mury osavat taktikat, kes dramaatilistel hetketel ei kaotanud rahu ja ähvardusega läbirääkimised kohe katkestada, kui ses toonis edasi läheb, venelased rahule sundis.

Võitlus kees peaaegselt pikkade lainete ümber, mille peale kõigest küljest otse tormi joosti. Kuna sel alal aga ainult „ruumi“ 15 jaamale, võis neid soove rahuldada vaid õige napilt.

Venelased esildasid nõudmise, saada pikast lainest endile viis kohta. Kujunes tõeline võitlus nende lainete pärast ja tulemus oli, et venelased loobuvad vähimalt ühest. Seega leppides nüüd neljaga.

Teine kokkupõrge leidis aset Prantsusmaa ja Inglismaa vahel. Prantsusmaa nõudis endale kaks pikka lainet, mis aga kutsus esile Inglise protesti.

Eiffeli torn ja Pariisi-raadio sattusid seega ohtu kaotada oma lained. Seoses sellega on ka esile kerki-

nud uue Luxemburgi jaama küsimus, kes, nagu näib, ei saa pikka lainet.

Ka Leedu Kaunase jaam peab arvatavasti loobuma pikast lainest.

Kõigis neis küsimusis olevat jõutud juba aga teatud kokkuleppele. Igatahes aga polevat Luzerni konverentsi käik nende läbi enam ohus. Lahtine on veel väikeste riikide küsimus. Saksa lehed arvavad, et siin pole liialdatud nõudmised õigustatud ja peab olema rahul, kui vaid osa soove rahuldatakse.

Üks on aga praegu juba kindel: et Luzernis panakse maksma uus laine-kava, mis mitmeiks aastaks moodustab euroopa ringhäälingute tegevuse aluse. Milliseks see kava detailides kujuneb, on raske praegu veel öelda. Võimalik, et siin seisab ees veel üllatusi.

Austria „Radiowelt“ kuuleb, et Prantsuse erajaamadele ei kavatssetavat jätta mitte ühtki lainet ja seega oleks lõpp ka Toulous'i jaamal, mille vana saatja hiljuti ära põles. Ka Fecamps on ohus seisma jääda.

Igatahes aga kergitavad juba lähemad päevad saladusliniku Luzerni konverentsiltki. Praegu joostakse lõppspurti. Küllap leidub võitjaid ja võidetuid. Sellest hoolimata tohib loota, et Luzern toob tulemuseks stabiilsema olukorra eetris ja rahu, mida raadio edene-misele tingimata vaja.

Viljandis jälle streigijutud

Nagu ajalehtede märkustest näha, õhuvad mõned Viljandi Raadioklubi juhid jälle raadiostreiki, sest Ringhääling ei olevat täitnud nende poolt esitatud nõudmisi. Mäletavasti nõudis Viljandi Raadioklubi möödunud talvel Ringhäälingu saatejaamade kuuldavuse tõstmist, saatekava parandamist ja abonentmaksu alandamist 50% võrra. Pöörasime R. Ringhäälingu tegelaste poole, kust seletati:

— „Meil oleval andmeil on Viljandis Tartu saatejaama kuulda väga hästi. Selle kohta on meil rohkel arvul kirju kohalikest raadiokuulajailt, ja ka Ringh. tegelased on selles kohapeal käies võinud veenduda. Tallinna saatjat kuuleb õhtuti ebaselgelt praeguse laine tõttu, kuid pikemale lainele lubatakse, nagu Postivalitsus teatab, üle minna alles eeloleval aastavahetusel. Uue laine pikkus ei ole veel täpselt teada, kuid on eeldusi, et see saab märksa pikem, seega ka parem praegusest. Kuid kui Tartut kuuleb, siis ei ole enam põhjust nurisemiseks Eesti jaamade mittekuulmise üle. Selleks ju Tartu saatja ongi, et võimaldada Eesti saatjate kuulmist Lõuna-Eestis, kus Tallinna saatja kostvus ei rahulda. R. Ringh. on Tallinna saatja võimsust möödunud talve jooksul tõstnud 20 kw. peale antennis, seega 100%, samuti täiendanud modulatsiooni ja eelkõvendaja seadet, muretsenud uuesüsteemilisi mikrofone jne., mille tõttu saatja kostvus on palju paranenud, ja kui saatja saab sobivama laine ja tuleval suvel viiakse üle maa keskkoha, milleks on väljavaateid, siis peaks ka Tallinna saatja olema rahuldavalt kuulda üle maa. Nii teeb ja on teinud Ringh. kuuldavuse parandamiseks kõik, mis tema võimuses.

Mis puutub saatekavasse, siis ei ole viljandlased

ütelnud, mida nad ringhäälingult tahaksid kuulda, mis kuuluks võimaluste piiridesse ja mis seal puudub. Üldiselt on ringh. kuulajad olnud saatekavaga rõhuvas enamuses rahul, nagu näitavad iga-aastased ankeedivastused, ja vähemuse erisoovid on olnud tavaliselt üks-teisele niivõrd vastukäivad, et nende täitmine on osutunud võimatuks. Kui viljandlastele endile olekski selge, mida nad ühemeelselt saatekava alal tahavad, siis võiks nende soovide rahuldamine osutada raskeks selle tõttu, et see võib olla jälle ei meeldiks näit. tartlastele jne. Eesti ringhääling saab pakkuda vaid seda, mis temal on võimalik. Nõudmiste püstitamisel saatekava asjus tuleb paratamatult arvestada piiratud võimalusi nii esinejate koosseisu kui aineliste ressursside suhtes, ja ka nõudjate erinevat maitset. Saatekava ulatuse alal on Ringh. juba aastaid annud keskmiselt 100% pikemat kava, kui see on ettenähtud kontsessioonilepingus, tehes selleks oma äärmiselt piiratud tulude juures suuri jõupingutusi. Saatekava, mille koostamist juhib 10 autoriteetse keskasutuse esitajatest koosnev saatekavakomitee, on püütud järjekindlalt täiendada kuulajate enamuse soovide kohaselt, ja ka kõige hilisem aeg on toonud muudatusi, mis on kuulajate poolt leidnud poolehoidu, nagu tõendavad rohkearvulised kirjad (plaadikogu täiendamine jne.).

Ühte peab aga tähendama, et virisemine ja oma asja mahategemine on meil rahvuslikuks iseloomujooneks, kusjuures ei arvestata ei olude ega võimalustega.

Mis puutub maksualandamisse, siis viljandlased unustasid ütlema, millega siis ringhääling peab tegetsema ja veel koguni uuendusi ning täiendusi läbi viima.“

Nii poolte seisukohad. Omaltpoolt tuleme puudutatud küsimuste juurde edaspidi tagasi.

Puht-takistussidestus

Stud. ing. A. Suits

Käesolev kirjutis thab olla järjeks samas ajakirjas ilmunud kirjutisele „Loftin-White lülituse põhimõtteid“ (vt. „Raadio“ nr. 124). Nimetatus tutvusime põhjustega, mis sunnivad moderniseerima meie madalsagedusvõimendajat, edasi puht-takistuslikult sidestatud võimendaja töötamisepõhimõtetega ja tema elementide arvustamisega. Järgnevas asume nüüd nähete käsitlemisele, millised esinevad meie võimendaja tööle rakendades, samuti vaatame läbi mõned iseloomulikud lülitused puht-takistussidestuses, märkides igal juhul tema iseloomulikud omadused. Tarvitades sarnast meetodi, autor loodab, et ta on annud amatööridele võimalused iseseisvaks teadlikuks tegutsemiseks, samuti iseseisvaks kriitikaks. Autor on tähele pannud, et just seda iseseisvust, teadlikku asja käsitlemist on enamikul meie amatööridest väga vähe.

Meie amatöörid julgevad asuda küll väga keerukate lülituste läbiviimisele, ent niipea kui ehituskirjelduses antud tarkusest puudu tuleb, on ka kogu ehitamise seisak ehk jälle algab meetoditu proovimine, mis enamikul juhtudest jääb tagajärjetuks. Süüdlane on siis muidugi lülituskava andja, iialgi aga mitte amatöör. Seda tõendab ka ligem „Raadio“ tehnilise kirjastuse jälgimine. Seepärast — enne tööd ajudele ja alles siis lihastele, aga mitte vastupidi.

Oomiline sidestus töös

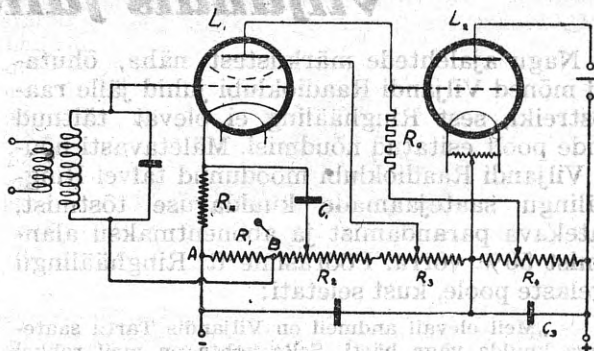
Elkõige olgu lubatud väike märkus definitsioonide kohta, et ära hoida arusaamatusi selles sihis. Nimelt eelmises kirjutises rääkisime kogu aja Loftin-White lülitusest, kuna tegelikult meie seal üldse ei näinud Loftin-White lülitust. Sest nagu järgnevais ridades selgub, moodustab Loftin-White vaid ühe teisendi selles suures madalsagedusvõimendajate peres, mida meie nimetame puht-takistuslikult sidestatud võimendajateks ehk võõrapäraselt — oomiliseks sidestuseks. Mõiste Loftin-White eelmises kirjutises oli sihilikult valitud, kuna meie amatööride enamus oomilist sidestust vaid nii ristituna tundis.

Lahendanud definitsioonide kaosi, asume nüüd tutvuma üldista nähetega, millised esinevad, rakendades oomilise sidestuse töösse. Asudes uuesti lülituse joon. 3 juurde (vt. „Raadio“ nr. 124, lhk. 178), näeme, et takistust R_1 läbib kolm voolu ja nimelt: eellambi anoodvool, lõplambi anoodvool ja potentsiomeetervool (vt. ka joon. 4 samas). Nagu teada, tekitavad need voolud takistuses R_1 pingelanguse, milline esineb eellambi L_1 negatiivse võre-eelpingena. Nii kaua, kui eellambi võre ei saa koormatud, on asi korras. Juhime aga eellambi võrele näiteks pick-upi G pingevõnked, muutub seisukord otsekohe. Sattugu näiteks L_1 võrele positiivne pingepulss. Nagu teame, suureneb siis L_1 anoodvool. Kuna see anoodvool läbib takistust R_1 , siis selle tõttu tekib temas suurem pingelang, täh. pinge näpitsate A ja B vahel saab suuremaks kui seda oli algselt, seega võre saab suurema negatiivse eelpinge. (Kujutas ju võre eelpinget pingevahe võrekatoodi vahel, täh. ka punktide A ja B vahel.) See eelpinge muutus kutsub esile vaid eellambi tööpunkti nihutamise, mis meid aga praegu ei huvita. Edasi arutades näeme, et L_1 anoodvool läbib ka takistust R_a , tekitab ka selles suurema pingelanguse; selle tõttu saab L_2 võre negatiivsemaks ja väheneb L_2 anoodvool. Kuna aga L_2 anoodvool läbib ka takistust R_1 , siis selle tõttu väheneb pinge tema näpitsate vahel. Üldine pinge muutus näpitsate A ja B vahel on nüüd vahe L_1 ja L_2 anoodvoolust tekitatud pingetest, kuna L_1 tõttu tekkis negatiivsem ja L_2 tõttu positiivsem pinge, võrreldes algselt (mil lambi L_1 võre oli koormamata). Et aga L_2 anoodvoolu muutus on tunduvalt suurem kui L_1 oma, siis ka lõplik pinge A ja B vahel on vähem esialgselt pingest; täh. L_1 võre sai anoodvoolude tõttu positiivsemaks. Kuna aga võrele andsime juba posi-

tiivse pingepulsi, siis liituvad kaks positiivset pinget ja tekitavad veel suuremad anoodvoolude muutused jne. Selle aja sees astub võrele ka pick-upist antud vahelduva pinge negatiivne pingepulss. Kombinatsioonid, mis nüüd tekiks, vajaksid juba matemaatikat. Lihtsalt ära öeldes, meie näeme, et võimendajas tekib tagasside lõplambilt eellambile, mis avaldub võimendaja hulgumises ja undamises, sest tekkivad võnked on juba kõrgesageduslikud. Sarnane tagasside teeb võimendaja kasutamise võimatuks, kuid veel enam — ta võib rikkuda lõplambi, eriti kui see on suuremavõimsuselise (näit. 10 Watti anoodkaoga, mõnikord isegi 6 W), sest tagassidel lanevad võrepinged õige kõrgeks. Seepärast ettevaatust uue, vastehitatud võimendaja töösarakendamiseks.

Tagasside vältimiseks käesolevas lülituses (joon. 3) jääs ainukeseks teeks valida potentsiomeetri vool suurenda, nii et anoodvoolu muutused võrreldes potentsiomeetervooluga oleksid väikesed. Praktika on aga näidanud just vastupidist, nimelt, et ainult kõrgeoomiliste potentsiomeetritega saab vabaneda tagassidest. Lõpuks on veel võimalus pingeid anda hoopis ilma potentsiomeetrita, nimelt eeltakistustega, nagu näeme hiljem, milline meetod just, kui asi puutub tagassidesse, kõige paremana näib. Teiseks võimaluseks tagasside vältimiseks on Loftin-White lülituses tarvitatud kompensatsioonimeetod, millest vastaval kohal pikemalt.

Võtnud tarvitusele abinõud tagasside vältimiseks, võiksime siis toodud lülitust kasutada pick-upi järele, või asetades eellambi võreahelasse audionkompleksi (võre kondensaatori ja -takistuse), ka audionina. Nagu teada, suureneb audionlambi anoodvool õige vähe, kui

Joonis 6.

tema võrele satub moduleeritud kõrgesageduslaine. Seega saaks ka lõplamp veidi teissuguse eelpinge. Et tööpunkti töö ajal hoida õigel kohal, peame siis võimendaja pinged reguleerima töös. Reaktsiooni andmine toimuks nagu harilikus takistusvõimendajas.

Hoopis teistsuguseks muutub olukord, kui tahame toodud lülitust kasutada anoodõgvendajana. Nagu teada, peame sel puhul tööpunkti valima lambi karakteristikat kõverasse ossa, nii et eellambi anoodvool koormamatu võre puhul õige väike on. Satub aga L_1 võrele moduleeritud kõrgesageduslaine või isegi moduleerimata k-s. laine, täh. kandevlaine üksi, siis õgvendatakse ka viimane. Kuna kandevlaine amplituud on suur, siis kasvab ka L_1 anoodvool õige tublisti. Vastavalt tekib siis ka takistuses R_a suur pingelang ja L_2 võre eelpinge võib niivõrd negatiivseks minna, et L_2 enam üldse ei tööta. Selle nähte vältimiseks oomilises sidestuses on ainukeseks abinõuks Loftin ja White poolt väljatöötatud kompensatsioonimeetod (vt. Loftin-White lülitus).

On jäänud käsitleda veel mõni tähelepanu vääriv nähe oomilises sidestuses. Esimene neist on kõrge-

sagedusvõngete kaasavõimendamine. Nagu juba eelpool nimetatud, määrab oomilisest sidestusest võimendatava sageduspaela ülemise piiri vaid lambi võrekatoodi vaheline mahtuvus, mispärast oomiline sidestus võimendab ka k.-s. võnkeid. Need eellambist võimendatud k.-s. võnked oleksid meie lõpplambi võrel kasutuks koormaks, mille tõttu lõpplambi väljakoormatavus madalsageduse poolt väheneks. Seepärast on tarviline neid k.-s. võnkeid lõpplambi võrel ära juhtida. Kuidas seda tehakse? seda näeme jooniselt 10. Seal näeme paralleelselt anoodtakistusele R_a asetatuna väikest mahtuvust C_s , mille kaudu siis k.-s. võnked pääsevad otsekohe eellambi katoodile, olles niiviisi lühiühendatud. Mahtuvuse mõju muutmiseks on temaga järjestikku reguleeritav takistus R_s . Sarnast seadet võime kasutada ka võimendaja kõlavärvi muutmiseks, andes siis Cs-ile suurema väärtuse. Et ära hoida lõpplambist võimendatud k.-s. võngete pääsu valjuhääldaja juhtmetesse, kust nad võiksid tagasi mõjuda vastuvõtja k.-s. osale, andes nii soovimatuid reaktsioone, on ka lõpplambi anood suunditud plokiga Ca.

Teiseks tuleb tähele panna, et eellambi anoodpinge vajab suure kõvendusteguri tõttu erilisel head filtreerimist, kuna vastasel korral on raske vabaneda võrgumürast. Teatavasti on filter seda odavam, mida kõrgemale voolule ta on arvestatud. Sellepärast on soodsam ette näha eellambi eri filter ja lõpplambi voolu nõrgemini filtreerida.

Sellega oleme üksikasjaliselt käsitlenud pea kõiki oomilise sidestuse töös iseloomulistena esinevaid nähteid. Kõige selgitatu põhjal ei tohiks siis järgnevate lülituste käsitlemine enam raskusi sünnitada.

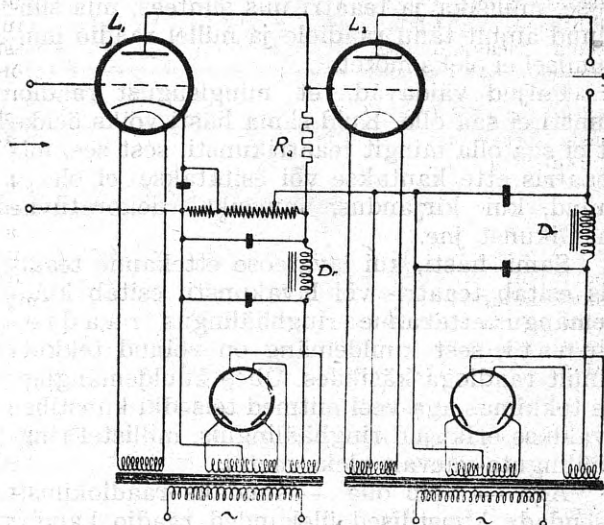
Loftin-White lülitus

Oomilise sidestuse töötingimuste all nägime, et lihtsat oomilist sidestust ei ole üldse võimalik tarvitada anoodõgvendajana. Seepärast oldi Loftin-White lülituse kodumaal — Ameerikas — sunnitud leida teid, kuidas seda siiski läbi viia. Sest Ameerika vastuvõtjad on pea kõik erakordselt suure kõrgesagedusvõimendusega, mille puhas läbitöötamine võimalik ainult kasutades anoodõgvendajat. Sarnaseks teeks osutus Loftin ja White poolt leiutatud n. n. kompensatsioonmeetod. Just selle kompensatsioonmeetodi poolest erineb Loftin-White lülitus teistest oomilistest sidestustest, mida tähele panna tuleb, sest tihti peale reklaamivad isegi nimekad firmad omi oomilisi sidestusi Loftin-White lülitusena.

Tõeline Loftin-White lülitus on kujutatud joon. 6. Meie näeme seal, et eellambi negatiivse võreelpinge tekitamiseks on tema katood ühendatud takistusega R_k . Sarnane eelpeingele andmise viis peaks amatööridele juba võrkvastuvõtjate tehnikast tuttav olema. Tähele panna tuleb siin aga, et takistuses R_k tekitatud eelpeingele on valitud suuremana kui on vajaline lambi normaalseks töötamiseks. Erinevusena lihtsast oomilisest sidestusest pole aga võreahela teine ots M ühendatud võrkanoodi negatiivse otsa külge (A), vaid takistuses R_1 esineva pingelanguse võrra positiivsema punkti B külge. L_1 eelpeingele moodustab seega pinge-

langemiste vahe takistustes R_k ja R_1 . Selles seisabki kogu kompensatsioonmeetod.

Et pilti saada kompensatsioonmeetodi tööst, oletame näiteks, et L_1 võrele satub k.-s. laine positiivne pingeimpulss. Siis kasvab L_1 anoodvool ja läbib takistust R_k tekitab selles suurema pingelanguse, täh. L_1 võreelpinge saab negatiivsemaks, millega osalt väheneb L_1 anoodvool. Et aga anoodvool saaks täielikult endise suuruse peale tagasi viidud, peab L_1 võreelpinget veel negatiivsemaks tegema. See saavutatakse pingelangemise kaudu takistuses R_1 . Nimelt

Joonis 7.

suurem L_1 anoodvool läbib takistust R_a tekitab ka negatiivsema L_2 võrepinge. Selle tõttu väheneb L_2 anoodvool. See aga läbib takistust R_1 , seega väheneb pingevahe R_1 näpitsatel ja L_1 võre saab negatiivsemaks, mida meil tarvis oligi. Samasugust mõttekäiku võime tarvitada ka negatiivse pingeimpulsi kohta. Soodsal takistuste R_k ja R_1 valikul võime nii lõpplambi tööpunkti hoida peaaegu samal kohal.

Tähelepanu väärib veel mahtuvus C_1 , milline on asetatud libisevalt takistusele R_2 , võimaldades nii leida punkti, mil võrgumüra segav mõju on minimaalne.

Loftin-White lülitus kui niisugune meie amatööride praktikas võib küll vist harva kasutusele tulla. Põhjuseks on nimelt asjaolu, et Loftin-White lülituses on võimatu saavutada pehmelt reguleeritavat reaktsiooni. Teiseks meil harva läheb tarvis anoodõgvendust kui vähetundlikku. Seepärast jääb ka Loftin-White pea eranditult suure kõrgesagedusvõimendusega vastuvõtjate, nagu näiteks superid, madalsagedusvõimendajaks.

Meie oludes omavad palju suurema tähtsuse järgnevas käsitletavad oomilised sidestused, millised võimaldavad tarvitada tundelikkude audionlülitust, samuti saavutada pehmelt reguleeritavat reaktsiooni.

(Järgneb)

Tõus ja mõõn elektrotehnika teenistuses. Merevee liiklemine tõusu ja mõõna kaudu tahetavat inglise rannas esimest korda ära kasutada elektrilise suurjõujaama käitamiseks. Jaam käivitaks 72 turbiini, igaüks suur 17.000 h. j.; aastas tahetakse saavutada 2,25 miljardit kilovatt-tundi. Jaama ehitus minevat esialgu maksma 50 miljonit naela. Töö peab algama 1937. aastal.

Raadiokuulajate arv Tšehhoslovakkias. Raadiokuulajate arv Tšehhoslovakkias omaenda vastuvõtte aparatuuridega ulatuvat hetkel 510.343-le. Üksi aprillis tuli juure üle 5000 abonendi.

Erilitsentsid avalikele lokaalidele Tšehhoslovakkias. Tšehhoslovakkia võõrastemaja- ja kinomanike tähelepanu juhiti ametivõimudelt neil päevil sellele, et igaüks raadiovastuvõtteaparatuuride kaudu ringhäälingu programmi võõrastemajas, kinodes ja muus avalikes kohis levitamine on äritsemine ning seks peab poliitsei võimudelt olema eriline luba.

Ungari raadiokuulajate arv kahaneb. Ungari raadiokuulajate arv on viimaste kuude jooksul tunduvalt kokku kuivanud. Märtsis juba üksi on seis kahanenud ligi 4000 kuulaja võrra.

Raadiokunst

Seda mõistet tarvitades tuleb kõigepealt vahet teha raadiokunsti ja raadioteel toimuvate kunstiliste ülekannete vahel.

Kunstilisteks ülekanneteks nimetame meie muusikaliste, kirjanduslike ja lavateoste ülekannet; kõik nad on n. ö. rippumatud raadiost, on olemas raadiost väljaspool.

Raadiokunst aga on uus kunstiharu, kirjanduse, muusika ja teatri uus süntees, mis sündinud ainult tänu raadioteel ja millel raadio puudumisel ei oleks mõtet.

Paljud väidavad, et mingisugust raadiokunsti ei saa olla. Kuid sama hästi võiks öelda, et ei saa olla mingit teatrikunsti, sest see, mis teatris ette kantakse või esitatakse, ei ole ju muud, kui kirjandus, muusika, dekoratiivne maalikunst jne.

Sama hästi, kui lavateose ettekanne teatris esitab teatri- või lavakunsti, esitab kuuldemängu ettekanne ringhäälingus raadiokunsti, sest kuuldemäng on võinud tekkida ainult raadioga käsikäes. Ühes kuuldemänguga on tekkimas aga veel mitmed teisedki kunstilise avalduse erikujud ringhäälinguis, millistel ringhäälinguta vaevalt oleks mõtet.

Agaga — võib olla — suudaks raadiokunsti asendada kunstilised ülekanded raadio kaudu: muusikalised, kirjanduslik-dramaatilised ja teatrietenduste ülekanded? Ei suuda. Teater, helifilm ja ooper on nägemis-kuulmise kunstid. Nägemiseta kaotavad teatri- ja ooperietendused ning helifilm suure osa oma kunstilisest terviklusest. Viga on püütud kõrvaldada sellega, et näitemängu-, ooperi- ja helifilmi-ülekannete eel ja vahel jagatakse raadiokuulajale suusõnalisi seletusi ettekande sisust, kuid ka see täiendus jätab kõnesolevad ülekanded publikule, kes enne pole tuttavad ülekande sisuga, ikkagi võrdlemisi arusaamatuks. Puudub väga oluline seeguste ülekannete nägemine. Lisaks tulevad veel pikad vaheajad ülekannetel teatriteist, mis halvavad veelgi ülekande kunstilist terviklust.

Märksa kunstitäiuslikumad on juba kirjanduslikud ülekanded, näit. lugemistunnid. Kuigi ka siin hea lugeja ettekandest nähtav osa puudu jääb, pakub kirjandusliku teose ettelugemine siiski juba sedavõrd täielikku, et seda puudust sagedasti tähelegi ei pane.

Muusa osas jääb aga päevakorradele püüa iseisvama raadiokunsti poole raadioteel seniastunud kunstiliste ülekannete asemel. See võib sündida kas vastava kirjandusliku või lavateose ümbertöötamise teel raadio nõuetele vastavalt, s. o. niisuguseks, et nähtaval ei ole enam

nii olulist tähtsust, kui teatri-etendustel või helifilmi-ettekannetel, vaid et kuulmine pakub võimalikult kõik, mis vajalik ülekande kunstilise sisu vastuvõtmiseks. See oleks oma viisi „lavastamine“ raadio jaoks, umbes samas ulatuses, nagu sünnib paljude kirjanduseteoste lavastamine teatril või helifilmile. Ainult lavastamissuun on kummalgi juhul isesugune: ühel juhul nähtavat taotlede, teisel juhul seda ära jättes.

Niisugune ümbertöötamine on siiski ainult vahepealne aste, häda-abinõu raadiokunsti arengu teel. Täielikumaid tagajärgi võib saavutada aga ainult siis, kui tekkivad iseseisvad raadio-ülekande tarvis loodud kunstiteosed: kuuldemängud, raadio-ooperid, raadio-operetid jne., milliste tarve kunstiline sisu oleks vastu võetav ainult kuulmise kaudu.

Mitmed jõukamad välismaised ringhäälingud on seesuguse raadiokunsti soetamiseks astunud ka juba tegelikke samme: on korraldatud juba võrdlemisi suurejoonelisi võistlusi niisuguste teoste saamiseks, on rakendatud seesugusele loomingule nimekaid autoreid.

Ja ei ole kahtlust, et mõne aasta pärast maailma ringhäälinguis kuuleme juba vististi võrdlemisi rohkesti seda, mis ei ole enam lihtne kunstiteose ülekande raadio kaudu, vaid mis esitab uut, iseseisvat kunstiharu — raadiokunsti.

Kirjavastused

A. HI Viljandis. Talitusel on kavatsus möödunud aasta eeskujul „Raadiot“ välja anda iga kahe nädala järgi ja arvatavasti saame seda teha juba järgmisest numbrist peale. Saatekavasse paigutame tähtsamate ja kuuldavamate jaamade kahe nädala kavad.

Tehniline kirjakest

H. L. Sindis. Lambid on ikka samad, kas kasutate Teie võrkanoodi või patareid. I — A409 või A415 ja RE084, II — samad, III — samad, IV — B409 ja RE114 — võrkanoodiga B405 ja RE134.

Ins. R. Neudorfi

„Raadio käsiraamat“

on hädatarvilik kõigile raadiokuulajale. Müügil „Raadio“ talituses, Narva mnt. 27. Hind 3 krooni.

Väljaandja: Üleriikline Eesti Raadioühing

Vastutav toimetaja: Dr. H. Mäe

RAADIO, ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HAALEKANDJA ★ Toimetuse ja talituse aadress: TALLINN, Narva mnt. 27, telef. ETK 32. Avatud kella 11—1 ★ Tellimishind: aastas 4.50, 6 kuud 2.40, 3 kuud 1.20 ja 1 kuu 0.40 kr. Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ★ Kuulutuste hinnad: 60, 80 ja 90 kr. lhk. Kuulutusi võetakse vastu talituses **Üksiknumbri hind 10 senti**